

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

9. volební období

701/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb.,
o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným
celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní),
ve znění pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: ministr financí
Doručeno poslancům: 9. května 2024 v 8:42

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne2024,

kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o rozpočtovém určení daní

Čl. I

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 387/2004 Sb., zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 377/2007 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 295/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 391/2015 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 260/2017 Sb., zákona č. 540/2020 Sb., zákona č. 609/2020 Sb. a zákona č. 349/2023 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 1 se v úvodní části ustanovení vypouští slovo „jednotlivých“.
2. V § 3 odst. 1 písm. b) až g) se číslo „9,76“ nahrazuje číslem „9,95“.
3. V § 3 odst. 1 písm. b) až g) se číslo „9,95“ nahrazuje číslem „10,11“.
4. V § 3 odst. 1 písm. b) až g) se číslo „10,11“ nahrazuje číslem „10,26“.
5. V § 3 odstavce 2 a 3 znějí:
„(2) Kraj se na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. g) podílí procentem, které se vypočte jako součet
 - a) poměru počtu kilometrů silnic II. a III. třídy v kraji k počtu kilometrů silnic II. a III. třídy za všechny kraje, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,2,
 - b) poměru rozlohy území kraje k rozloze území státu, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,13,
 - c) poměru počtu výjezdových základů zdravotnické záchranné služby kraje k počtu výjezdových základů zdravotnické záchranné služby všech krajů, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,06,

- d) poměru počtu dětí, žáků a studentů navštěvujících školu zřizovanou krajem k počtu těchto dětí, žáků a studentů za všechny kraje, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,04, přičemž do počtu dětí, žáků a studentů se nezapočítávají individuálně vzdělávané děti, individuálně vzdělávaní žáci, žáci plnící povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, v zahraniční škole uskutečňující na území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky, a v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol,
- e) poměru počtu urgentních příjmů typu I v nemocnicích kraje k počtu urgentních příjmů typu I v nemocnicích všech krajů, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,02,
- f) poměru počtu obyvatel kraje k počtu obyvatel všech krajů s výjimkou hlavního města Prahy, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,4,
- g) poměru podílu počtu obcí v kraji k rozloze území kraje k součtu těchto podílů za všechny kraje s výjimkou hlavního města Prahy, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,08 a
- h) jedné třináctiny vyjádřené v procentech a násobené koeficientem 0,07.

(3) V případě hlavního města Prahy se pro účely výpočtu procenta podle odstavce 2 použije ustanovení odstavce 2 písm. a) až e) obdobně.“

6. V § 3 se doplňují odstavce 4 až 13, které znějí:

„(4) Při stanovení počtu kilometrů silnic II. a III. třídy v kraji se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů Ministerstva dopravy o počtu kilometrů silnic II. a III. třídy k 1. lednu běžného roku.

(5) Při stanovení rozlohy území kraje a rozlohy území státu se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 1. lednu běžného roku. Rozloha území kraje a rozloha území státu se určí jako obsah polygonu vymezeného hranicemi příslušného územního prvku evidovanými v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí.

(6) Při stanovení počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby provozovaných podle zákona o zdravotnické záchranné službě se pro účely propočtu podle odstavce 2 vychází ze stavu k 1. lednu běžného roku. Údaje o počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby předkládají kraje a hlavní město Praha Ministerstvu financí do 31. května běžného roku.

(7) Při stanovení počtu dětí, žáků a studentů se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z dokumentace škol vedené podle školského zákona, a to ze stavu k 30. září roku, který bezprostředně předchází běžnému roku. V případě vyšších odborných škol se vychází ze stavu k 31. říjnu roku, který bezprostředně předchází běžnému roku. Do počtu dětí, žáků a studentů se u hlavního města Prahy nezahrnují údaje o počtu dětí účastnících se předškolního vzdělávání a počtu žáků plnících povinnou školní docházku.

(8) Pro účely propočtu podle odstavce 2 se počtem dětí, žáků a studentů rozumí počet dětí, žáků a studentů v mateřských školách, základních školách, středních školách, vyšších odborných školách a konzervatořích.

(9) Při stanovení počtu obyvatel kraje se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů uvedených v základním registru obyvatel k 1. lednu běžného roku.

(10) Při stanovení počtu obcí v kraji se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů uvedených v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí k 1. lednu běžného roku.

(11) Při stanovení počtu urgentních příjmů typu I v nemocnicích kraje podle zákona o zdravotních službách se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů Ministerstva zdravotnictví k 1. lednu běžného roku.

(12) Součástí daňového příjmu podle odstavce 1 písm. a) není úhrada rozdílu mezi daní vyměřenou nebo dodatečně vyměřenou kraji správcem daně a daní krajem přiznanou nebo dodatečně přiznanou ani příslušenství daně.

(13) Ministerstvo financí stanoví vyhláškou vydanou na základě údajů zpracovaných Digitální a informační agenturou, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem zdravotnictví, kraji a hlavním městem Prahou vždy s účinností od 1. září běžného roku procento, kterým se jednotlivé kraje podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. g).“.

Poznámka pod čarou č. 4a se zrušuje.

7. Za § 3 se vkládá nový § 3a, který včetně nadpisu zní:

„§ 3a

Další daňové příjmy rozpočtu hlavního města Prahy

- (1) Daňové příjmy rozpočtu hlavního města Prahy dále tvoří
- a) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
 - b) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - c) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - d) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
 1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
 2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
 - e) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v § 3 odst. 1 písm. a) a v § 4 odst. 1 písm. g),
 - f) podíl ve výši 0,1 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.“.

8. V § 4 odst. 2 písm. c) a § 4 odst. 5 písm. c) se za slova „individuálně vzdělávané děti,“ doplňují slova „individuálně vzdělávání žáci,“.
9. V § 4 odst. 3 se text „č. 2“ nahrazuje textem „č. 1“.
10. V § 4 odst. 4 a 5 se text „č. 3“ nahrazuje textem „č. 2“.
11. V § 4 odstavec 6 zní:
„Při stanovení počtu obyvatel obce se pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 a odstavce 7 vychází z údajů uvedených v základním registru obyvatel k 1. lednu běžného roku.“.
12. V § 4 odst. 11 úvodní části ustanovení se slova „Českým statistickým úřadem“ nahrazují slovy „Digitální a informační agenturou“.
13. V § 6 odst. 4 se za slovo „podle“ vkládají slova „§ 3 odst. 13 a“.
14. Příloha č. 1 se zrušuje.

Dosavadní přílohy č. 2 a č. 3 se označují jako přílohy č. 1 a č. 2.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Pro stanovení podílů krajů na daňových příjmech a převodu daňových příjmů, na které vznikl krajům nárok podle zákona č. 243/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a které nebyly převedeny do rozpočtů krajů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije zákon č. 243/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Pro stanovení podílů krajů na daňových příjmech a převodu daňových příjmů, na které vznikl krajům nárok podle zákona č. 243/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodu 3 tohoto zákona, a které nebyly převedeny do rozpočtů krajů přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodu 3 tohoto zákona, se použije zákon č. 243/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodu 3 tohoto zákona.
3. Pro stanovení podílů krajů na daňových příjmech a převodu daňových příjmů, na které vznikl krajům nárok podle zákona č. 243/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodu 4 tohoto zákona, a které nebyly převedeny do rozpočtů obcí přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodu 4 tohoto zákona, se použije zákon č. 243/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodu 4 tohoto zákona.
4. Vyhlášku podle § 3 odst. 13 zákona č. 243/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, vydá Ministerstvo financí poprvé s účinností od 1. ledna 2025, a to základě údajů
 - a) k 30. září 2023, pokud jde o počty dětí a žáků,
 - b) k 31. říjnu 2023, pokud jde o počty studentů vyšších odborných škol,
 - c) k 1. lednu 2024, pokud jde o ostatní údaje.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů

Čl. III

V zákoně č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, se v části dvacáté páté čl. XLIII bod 3 zrušuje.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2025 s výjimkou ustanovení

- a) čl. I bodu 3, který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2026,
- b) čl. I bodu 4, který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2027.

Důvodová zpráva

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

1.1 Rozsah souhrnného sdíleného výnosu (RUD) u krajů – platný právní stav

Daňové příjmy krajů jsou definovány zejména¹ zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o RUD**“), a to v § 3 tohoto zákona. Daňové příjmy krajů podle platného znění zákona o RUD tvoří podíl na tzv. sdílených daních a výlučné daňové příjmy.

Výlučným daňovým příjmem kraje je příjem z daně z příjmů právnických osob v případě, kdy jejím poplatníkem je sám kraj (s výjimkou daně placené srážkou). Fiskálně zásadní pro kraje jsou však především podíly na příslušných částech výnosů daně z přidané hodnoty a daní z příjmů (dále jen „**sdílené daně**“).

Podoba daňových podílů krajů na sdílených daních vznikla tak, že na kraje přešly postupně, ve dvou fázích reformy veřejné správy, kompetence a organizace (zejména střední školy, silnice II. a III. třídy, dopravní obslužnost, atd.), přičemž bylo třeba, aby pro výkon těchto kompetencí kraje získaly i finanční zdroje.

Kraje byly nejprve financovány formou dotací z věcně příslušných kapitol státního rozpočtu (rok 2001), následně jim byly stanoveny podíly na příslušných částech sdílených daní. Souhrnný daňový podíl krajů (a hl. m. Prahy jako kraje) na sdílených od roku 2002 činil 3,1 %. Po druhé etapě přesunu, tj. od roku 2005 dosáhl podíl krajů 8,92 %.

Od roku 2012 došlo k několika úpravám podílů krajů na sdílených daních ve vazbě na konkrétní daňová opatření a politické priority. Některé úpravy souhrnných daňových podílů krajů měly přetrvat, jiné byly navrhovány jako přechodné. Jejich společným cílem byla snaha nastavit takovou procentuální míru sdílení kraji, aby kraje při zvýšeném inkasu (např. vlivem zvýšení snížené sazby DPH z 10 % na 14 % od roku 2012) a sníženém souhrnném daňovém podílu na něm obdržely právě tolik zdrojů, jako by získaly při nezměněných podmínkách (tj. při nesníženém daňovém podílu a inkasu bez vlivu navržených daňových opatření).

K významné změně podílů krajů (totéž platí i pro podíly obcí – viz dále) na sdílených daních došlo od roku 2021 (zákonem č. 609/2020 Sb.), a to nikoliv z důvodu přesunu nových kompetencí na kraje, ale z důvodu neochoty krajů v dosud nastaveném rozsahu sdílet negativní efekty tehdejšího daňového balíčku, který zejména vlivem zrušení tzv. superhrubé mzdy a navýšené základní slevy na poplatníka² podstatným způsobem snížil celostátní inkaso sdílených daní.

Tato asymetrie bez změny trvala až do konce roku 2023, kdy v rámci konsolidace veřejných rozpočtů byly podíly krajů na sdílených daních sníženy tak, aby kraje neprofitovaly z navržených konsolidačních opatření. Přijetím zákona č. 349/2023 Sb., o změně některých

¹ Mezi daňové příjmy krajů patří dále správní poplatky nebo poplatky a odvody v oblasti životního prostředí.

² Daňový balíček 2020 – viz tisková zpráva Ministerstva financí dostupná z <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2020/danova-revoluce-se-blizi-40169>

zákonů v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, tak sice došlo k redukci souhrnných daňových podílů krajů na sdílených daních pro kraje, avšak celková procenta daňových podílů krajů na sdílených daních od roku 2024, resp. 2025 nadále značně převyšují daňové podíly platné ke konci roku 2020.

Vývoj souhrnných podílů krajů na sdílených daních uvádí následující tabulka:

Souhrnný daňový podíl KRAJŮ ^{*)}	2002-2004	2005-2011	2012	2013-2015	2016-2020	2021-2023	2024	Od 2025
DPH	3,1 %	8,92 %	8,29 %	7,86 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %
DPPO	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %
DPFO srážková	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %
DPFO z příznání	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %
DPFO závislá činnost	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,65 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %

1.2. Parametry pro přerozdělení daňových příjmů mezi kraje – platný právní stav

Objemy vstupující do propočtu souhrnných i dílčích podílů krajů na sdílených daních byly v době svého vzniku obsaženy v příslušných legislativních materiálech, resp. kromě jiného v příslušných sněmovních tiscích a dostupné jsou dosud na webu Poslanecké sněmovny ČR (sněmovní tisk č. 974/2001 (schváleno jako zákon č. 483/2001 Sb.), sněmovní tisk č. 747/2004 (schváleno jako zákon č. 1/2005 Sb.)).

Konkrétně v rámci novelizace zákona o RUD účinné od roku 2002 byly do daňových příjmů v drtivé většině „překlopeny objemy“ na výdaje převedených organizací, resp. na výdaje očištěné o příjmy. Novelizace zákona o RUD účinná od roku 2005 pokrývala druhou fázi přesunu kompetencí. Pro tento druhý krok vymezení RUD krajů hrála roli vedle „překlápění objemů“ také konkrétní objektivní kritéria (např. počet obyvatel kraje, rozloha kraje, počet malých obcí v kraji). Na kritéria uplatněná pro přerozdělení napříč kraji měly vliv i kraje³⁴.

Vymezením souhrnných a dílčích daňových podílů krajů zákonem o RUD (od roku 2002 a posléze k od roku 2005) došlo k naplnění základního prvku jejich finanční autonomie (získání značného objemu vlastních příjmů pro výkon působností), byť je zřejmé, že prostor pro financování prostřednictvím RUD krajů by teoreticky mohl být ještě rozšířen, neboť v některých oblastech kompetencí krajů dosud převažuje financování státními dotacemi (sociální služby, přímé náklady regionálního školství).

³ **Bohuslav Sobotka, ministr financí** (1. čtení novely zákona o RUD (ST365) dne 27. 6. 2003): „Navrhované převody výdajů centrální sféry byly do krajů rozděleny na základě vícekritériálních ukazatelů. Kritéria pro alokaci prostředků dle odvětvového členění byla navržena jednotlivými resortními ministry a byla v převážné míře stanovena v souladu s nám známými stanovisky Asociace krajů.“

⁴ **Radko Martínek, poslanec Parlamentu ČR** (1. čtení novely zákona o RUD (ST747) dne 27. 9. 2004): „Byl jsem přítomen jednání na přípravě tohoto zákona, byl jsem přítomen na všech jednáních, kdy zástupci krajů, zástupci Svazu měst a obcí, zástupci jednotlivých ministerstev a Ministerstva financí připravovali tento návrh zákona, a musím říci, že tento návrh, který máme před sebou, je výsledkem kompromisu – kompromisu, který vznikl na základě rozsáhlých diskusí. Myslím si, že o málokterém zákoně se diskutovalo tak, jak se diskutovalo o tomto zákoně, a byl tak probírán i s těmi, kterých se přímo týká.“

1.3. Změna zdroje dat o počtu obyvatel obcí v RUD

Daňové příjmy obcí jsou definovány zejména⁵ zákonem o RUD. Daňové příjmy obcí jsou upraveny v § 4 tohoto zákona. Daňové příjmy obcí podle platného znění zákona o RUD tvoří podíl na sdílených daních a výlučné daňové příjmy.

Vývoj souhrnných podílů obcí na sdílených daních následující tabulka:

Souhrnný daňový podíl OBCÍ	2001-2007	2008-2011	2012	2013-2015	2016	2017	2018-2020	2021-2023	2024	od 2025
DPH	20,59%	21,40%	19,93%	20,83%	20,83%	21,40%	23,58%	25,84%	24,92%	24,16%
DPPO	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	24,92%	24,16%
DPFO srážková	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	24,92%	24,16%
DPFO z příznání	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	24,92%	24,16%
DPFO závislá činnost	20,59%	21,40%	21,40%	22,87%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	24,92%	24,16%

Způsob, kterým se jednotlivé obce podílí na výnosu sdílených daní, závisí zjednodušeně na několika parametrech, a to na:

1. výměře katastrálních území obce (váha 3 %)
2. počtu dětí MŠ a žáků ZŠ navštěvujících školu zřízenou obcí (váha 9 %)
3. prostém počtu obyvatel v obci (váha 10 %)
4. násobcích postupných přechodů (váha 78 %); pro hl. m. Prahu, Plzeň, Ostravu a Brno se používají přepočítací koeficienty uvedené ve stávající příloze č. 3 k zákonu o RUD.

Podle platného právního stavu je konkrétní procento pro jednotlivé obce dané vyhláškou Ministerstva financí, která se každoročně aktualizuje, a je odvozeno od:

- **počtu obyvatel** k 1. lednu daného roku podle bilance počtu obyvatel Českého statistického úřadu;
- **výměry katastrálního území** obce k 1. lednu daného roku podle údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního;
- **počtu dětí mateřských škola žáků základních škol** k 30. září předchozího roku podle dokumentace škol vedené podle školského zákona na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

Obce dále se dále získávají 1,5 % z výnosu DPFO ze závislé činnosti, a to podle **počtu zaměstnanců** obce k 1. prosinci předchozího roku podle přílohy k vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, kterou zpracovává plátce daně. Konkrétní procento pro jednotlivé obce se každoročně aktualizuje a je rovněž součástí každoroční vyhlášky vydávané Ministerstvem financí.

Výlučným daňovým příjmem obcí je příjem z daně z příjmů právnických osob v případě, kdy jejím poplatníkem je obec (s výjimkou daně placené srážkou). Výlučným daňovým příjmem obcí je také výnos daně z nemovitých věcí.

Platný právní stav není diskriminační ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

⁵ Mezi daňové příjmy obcí patří dále místní a správní poplatky, výnos daně z hazardu nebo poplatky a odvody v oblasti životního prostředí.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

2.1 Zvýšení sdíleného výnosu z vybraných daní ve prospěch krajů na úkor zdrojů SR

Navržená úprava naplňuje závazek vlády obsažený v jejím Programovém prohlášení („změníme RUD krajů na základě shody s AK ČR a navýšení celkové alokace“). V souladu s tím je východiskem pro předložený návrh novely zákona o RUD:

- dohoda krajů ohledně parametrů nového RUD krajů (návrh podpořilo 11 z celkového počtu 14 krajů, tj. 78 %).
- společná dohoda Asociace krajů ČR (dále jen „AKČR“) a vlády ohledně rozsahu a způsobu navýšení celkové alokace do RUD krajů.

Dopad do státního rozpočtu počítá s postupným navýšením alokace v RUD krajů o 11,2 mld. Kč, z toho 4 mld. Kč na úkor prostředků ze SFDI na silnice II. a III. třídy, v letech 2025 – 2027, a to následujícím způsobem: v roce 2025 o +7,2 mld. Kč, v roce 2026 o +2 mld. Kč, v roce 2027 o + 2 mld. Kč.

Z toho ve výchozím roce poplyne 6,0 mld. Kč pro kraje a hlavní město Prahu v novém přerozdělovacím schématu (viz část 2.2) pro rozdělení příjmů dle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odst. 1 písm. g) na základě parametrů schválených AKČR) a 1,2 mld. Kč pro hlavní město Prahu dodatečným podílem na sdílených daních.

Návrh daňových podílů krajů a hlavního města Prahy na sdílených daních v letech 2025 – 2027 ukazuje následující tabulka:

Podíl krajů včetně hl. m. Prahy na výnosu sdílených daní (změna § 3 odst. 2 a 3)	2025	2026	2027+
DPH	9,95 %	10,11 %	10,26 %
DPPO	9,95 %	10,11 %	10,26 %
DPFO srážková	9,95 %	10,11 %	10,26 %
DPFO z příznání	9,95 %	10,11 %	10,26 %
DPFO závislá činnost	9,95 %	10,11 %	10,26 %

Další podíl hl. m. Prahy na výnosu sdílených daní (nový § 3a)	0,1 %	0,1 %	0,1 %
---	-------	-------	-------

2.2 Změna parametrů pro přerozdělení daňových příjmů mezi kraje a každoroční aktualizace dílčích podílů krajů

Nastavení dílčích daňových podílů jednotlivých krajů na sdílených daních z roku 2005 bývá ze strany krajů kritizováno pro neaktuálnost a rigiditu (stávající model RUD krajů nezohledňuje průběžně se měnící realitu – například významnější změnu v počtu obyvatel kraje).

Předkladatel v této souvislosti zdůrazňuje následující stěžejní principy předkládaného návrhu, aby bylo zřejmé, že nový model RUD krajů nelze chápat „centristicky“, neboť je předkládáno široce přijatelné řešení:

- návrh je v principu analogií RUD obcí,
- návrh byl akceptován většinou členů AKČR,
- návrh umožní každoroční aktualizaci dílčích podílů krajů na sdílených daních,
- zvolená kritéria vychází z největších výdajových oblastí,
- návrh uplatňuje kompenzační kritérium (k redukci ztrát z přechodu na nový model),
- navrhuje se posílení zdrojů do RUD krajů (k posílení finanční autonomie krajů).

Navrhují se následující kritéria a jejich váha v propočtu (celkem 1,00):

1. Počet obyvatel kraje	40 %
2. Počet kilometrů silnic II. a III. třídy	20 %
3. Rozloha kraje	13 %
4. Podíl počtu obcí v kraji k rozloze území kraje (bez Prahy)	8 %
5. Vyrovňovací koeficient (pro kraje bez hl. m. Prahy) *)	7 %
6. Počet výjezdových základů zdravotnické záchranné služby v kraji	6 %
7. Počet dětí, žáků a studentů škol zřizovaných krajem	4 %
8. Počet urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích	2 %

*) Jedná se o prvek, který částečně redukuje ztráty spojené s přechodem z dosavadního RUD na nový model. Toto kritérium je jediné, které shodnou výší všem krajům (vyjma hlavního města Prahy) přispívá na výkon působností.

Specifický postup se uplatňuje pro hl. m. Prahu, kdy v jejím případě budou uplatněna kritéria počet kilometrů silnic II. a III. třídy, rozloha území, počet výjezdových základů zdravotnické záchranné služby, počet urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích, počet dětí, žáků a studentů krajského školství.

Návrhem se ruší dřívější přímá (byť neúčelová) vazba mezi dílčími daňovými podíly krajů a kompetencemi, k jejichž krytí byly určeny (dosavadní model RUD krajů mohl prokázat dílčí výchozí objemy plynoucí na konkrétní funkce konkrétnímu kraji). Tato vazba se novým modelem vytratí, celková alokace se mezi kraje rozdělí zcela odlišným způsobem než dosud.

2.3 Změna zdroje dat o počtu obyvatel obcí v RUD

V návaznosti na dlouhodobý požadavek obcí a Českého statistického úřadu se navrhuje pro účely propočtu podílů jednotlivých obcí na stanovené části inkasa sdílených daní (§ 4 odst. 2 až 5 a odstavec 7) zákona o RUD změnit zdroj dat o počtu obyvatel obcí z bilance obyvatel ČR zpracovávané Českým statistickým úřadem na údaje vedené v Registru obyvatel, který je vedený dle zákona o základních registrech. Tento zdroj počtu obyvatel je považován dlouhodobě za správnější a přesnější. Analogicky se shodný zdroj dat o počtu obyvatel krajů navrhuje použít údaje vedené v Registru obyvatel. Data bude Ministerstvu financí poskytovat Digitální a informační agentura.

Předložený návrh není diskriminační ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava naplňuje ustanovení čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky (*státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon*) a ustanovení čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (*povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod*). Navrhované změny rovněž respektují postavení krajů a naplňují jejich ústavní právo na samosprávu (zejména čl. 101 odst. 3 a 4 Ústavy České republiky). Výše zdrojů ani parametry pro sdílení daňových příjmů z ústavního pořádku České republiky nevyplývají. Navržené změny jsou z těchto hledisek v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Zpracovatel si je vědom skutečnosti, že daňové příjmy krajů představují nemalou část jejich rozpočtů, a vytvářejí tak podmínky pro faktické naplnění výkonu ústavního práva krajů na samostatné rozhodování (jde o *neúčelové* vlastní zdroje k pokrytí jimi vykonávaných samostatných a částečně i přenesených působností).

Zároveň zpracovatel předpokládá, že změna zdroje dat z bilance Českého statistického úřadu na data vedená v Registru obyvatel pro účely RUD obcí, potažmo krajů, přispěje k přesnějšímu a spravedlivějšímu přerozdělení vybraných daní mezi jednotlivé obce a kraje. Stávající zdroj dat o počtu obyvatel vychází ze sčítání lidu, to provádí ČSÚ jednou za 10 let; jednou za 10 let tak díky tomu dochází k zásadní změně rozložení obyvatel.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii

Právní úprava na úseku řešené problematiky je v pravomoci národních orgánů jednotlivých zemí; právo Evropské unie se na danou problematiku nevztahuje.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona nezpracovává do českého právního řádu právo Evropské unie. Návrh zákona je v souladu s principy Evropské charty územních samospráv, jimiž je Česká republika vázána, z nichž zejména posiluje právo krajů na přiměřené vlastní finanční zdroje.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

6.1 Zvýšení sdíleného výnosu z vybraných daní ve prospěch krajů

Za účelem navýšení alokace z RUD pro kraje, které předpokládá Programové prohlášení vlády, je navrhován plošný nárůst podílů krajů na sdílených daních, a to **z 9,76 %⁶ na 9,95 % od roku 2025, na 10,11 % od roku 2026, na 10,26 % od roku 2027**. A nadto se stanoví pro hlavní město Prahu dodatečný podíl ve výši 0,1 % na sdílených daních.

⁶ Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů

Souhrnné dopady z navržené změny znamenají celkový přírůstek daňových příjmů krajů mezi roky 2025 – 2027 o **11,2 mld. Kč**, z toho částka 4 mld. Kč představuje prostředky, které každý rok alokuje Státní fond dopravní infrastruktury na dotace pro kraje na financování silnic II. a III. třídy (tato dotace bude zrušena); o částku 11,2 mld. Kč poklesnou daňové příjmy ze sdílených daní pro státní rozpočet.

Ve výchozím roce poplyne 6,0 mld. Kč pro kraje a hl. m. Prahu v rámci nového kritériálního schématu rozdělení příjmů dle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odst. 1 písm. g) a nadto 1,2 mld. Kč pro hl. m. Prahu v rámci nově zavedeného podílu na sdílených daních (nový § 3a). Zavedení navržených změn zatíží Finanční správu a Ministerstvo financí pouze mírným nárůstem administrativy a bude bez nároku na dodatečné navyšování jejich rozpočtů nebo funkčních míst.

Pro účely zpracování každoročních prováděcích vyhlášek budou využita především existující data, která spravují příslušné resorty, respektive správní úřady (Ministerstvo vnitra, respektive Digitální a informační agentura⁷, Český úřad zeměměřický a katastrální, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo dopravy). Poskytování citovaných dat Ministerstvu financí ve frekvenci jednou ročně vyvolá jen zcela bagatelní zvýšení administrativní zátěže dotčených úřadů.

V omezených případech, pro které neexistují oficiální datové zdroje, budou využívány údaje předkládané kraji a hl. m. Prahou přímo Ministerstvu financí. Konkrétně se jedná o údaje o počtu výjezdových základů zdravotnické záchranné služby k 1. lednu běžného roku. Vzhledem k tomu, že kraje a hl. m. Praha uvedenými údaji již disponují, představuje jejich poskytování Ministerstvu financí ve frekvenci jednou ročně jen zcela bagatelní zvýšení administrativní zátěže.

6.2 Změna parametrů pro přerozdělení daňových příjmů mezi kraje a každoroční aktualizace dílčích daňových podílů krajů

Navrhuje se nové nastavení RUD krajů, které umožní každoroční aktualizaci dílčích krajských podílů prostřednictvím aktualizovaných vstupních dat. Návrh plně respektuje matematickou konstrukci návrhu AKČR, a splňuje i principiální požadavky, které Ministerstvo financí kladlo na nový RUD krajů, a to jednoduchost modelu RUD (několik málo kritérií vztahujících se ke klíčovému výdajovým oblastem kompetencí financovaných krajů⁸), dostupnost relevantních datových zdrojů pro navržená kritéria a transparentnost matematických vztahů.

Vzhledem k tomu, že se alokace RUD krajů navýší v letech 2025-2027 o 11,2 mld. Kč, situace z hlediska rozpočtového hospodaření jednotlivých krajů bude i nadále stabilní.

Efekty navrhovaných změn (6. 1 a 6. 2) na jednotlivé kraje jsou obsaženy v příloze č. 2.

6.3. Změna zdroje dat o počtu obyvatel obcí v RUD

Přechod na nový zdroj dat nemá dopad na státní rozpočet a ostatní složky veřejných rozpočtů. Tato změna nemá dopad na daňové příjmy obcí jako celku, nicméně v důsledku přechodu na nový zdroj dat se jednorázově jednak navýší počet obyvatel obcí cca o 450 tisíc a zároveň dojde k odlišnému přeskupení obyvatel mezi jednotlivé velikostní kategorie obcí, které ovšem lépe

⁷ K aktuálnímu datu je registr obyvatel ve správě a majetku Ministerstva vnitra. Digitální a informační agentura je pouze provozovatel. V souvislosti s návrhem sněmovního tisku č. 648 týkající se novely zákona o ZR je navrhován převod správcovství registru obyvatel z Ministerstva vnitra na Digitální a informační agenturu k 1. 10. 2024.

⁸ V některých oblastech kompetencí krajů dosud převažuje financování státními dotacemi.

odráží reálný stav. Tato technická změna bude mít jednorázový dopad na daňové příjmy jednotlivých obcí, protože počet obyvatel je jedním z kritérií, na jehož základě se přerozdělují daňové příjmy dle RUD mezi jednotlivé obce (viz Příloha č. 4 Důvodové zprávy).

Návrh nemá vliv na ostatní veřejné rozpočty ani na podnikatelské prostředí.

7. Zhodnocení sociálních dopadů, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopadů na ochranu práv dětí a dopadů na životní prostředí

Navrhované změny nejsou spojeny se vznikem sociálních dopadů (včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením nebo na národnostní menšiny). Návrh není spojen s dopady na životní prostředí.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrhem se nerozšiřuje rozsah a účel zpracování osobních údajů; navrhované změny se ochrany soukromí netýkají.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhuje se model, v němž je Ministerstvo financí zmocněno k vydání vyhlášky, v níž jsou na základě přesných zákonných pravidel stanoveny a prostřednictvím datových zdrojů každoročně aktualizovány dílčí podíly jednotlivých krajů na tzv. sdílených daních. Nejde tedy o nový institut, ale o praxi dlouhodobě fungující v rámci RUD obcí.

Pravidla výpočtu dílčích daňových podílů krajů budou stanoveny zákonem o RUD (kritéria, zdrojová data atd.), přičemž Ministerstvo financí se nemůže při tvorbě vyhlášky od těchto pravidel odchýlit.

Do procesních postupů týkajících se převodů daňových příjmů krajům Finanční správou ČR předložený návrh nezasahuje.

Využívání dat z Registru obyvatel, který je jeden ze základních registrů, a který shromažďuje právně závazné referenční údaje o fyzických osobách, ukončí kritiku ze strany obcí o správnosti počtu obyvatel, na který je navázán propočet nároku podstatné části jejich daňových příjmů.

Z výše uvedených důvodů proto návrhem nevznikají žádná korupční rizika.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá dopady na bezpečnost ani obranu státu.

11. Zhodnocení dopadů na rodiny

Navrhovaná právní úprava nemá dopady na rodiny zejména s ohledem plnění funkcí rodiny, s ohledem na počet vyživovaných členů, na případnou přítomnost hendikepovaných členů ani na rodiny samoživitelů či rodiny se třemi a více dětmi, ani další specifické životní situace. Návrh se netýká ani integrity a stability rodiny a ani posílení rodinné harmonie, nemá vliv na rovnováhu mezi prací a rodinou ani na posílení mezigeneračních a širších příbuzenských vztahů.

12. Zhodnocení územních dopadů, vč. dopadů na územní samosprávné celky

Dosavadní fixní nastavení daňových podílů jednotlivých krajů a hl. m. Prahy bude nahrazeno modelem několika obecných kritérií s každoroční aktualizací. Nadto bude pro hlavní město Prahu zvlášť vymezena i část příjmů přímým nastavením podílu 0,1 % na sdílených daních.

Celková dosavadní alokace do RUD krajů bude navýšena postupně o 11,2 mld. Kč. V návaznosti na toto navýšení bude od nabytí účinnosti novely zrušena dotace poskytovaná ze Státního fondu dopravní infrastruktury krajům a Praze v celkové výši 4 mld. Kč. Celková dosavadní alokace do RUD bude rozdělena zcela odlišným způsobem než dosud. Různé kraje tak ve výchozím roce (účinnost od 1. 1. 2025) zaznamenají různý procentuální podíl meziročního přírůstku příjmů ze sdílených daní.

Obdobně jako v případě obcí, kde je RUD zjednodušujícím propočtovým systémem (v němž nelze reflektovat dílčí specifika jednotlivých obcí, jakými jsou např. provoz jaderné elektrárny, historická zóna na území obce, apod.), je i předložený návrh nového RUD krajů zjednodušujícím systémem několika stěžejních kritérií. Řešení specifík jednotlivých krajů, jejich individuálních zátěží (boj s kůrovcovou kalamitou, suchem, povodněmi, atd.), resp. obecně snižování regionálních disparit je rolí dotační politiky.

Návrh napomůže krajům plnit jejich úkoly v samostatné působnosti a podpoří i plnění výkonů přenesené působnosti (RUD slouží i k částečnému financování přenesené státní správy).

Novelizace modelu RUD ve vztahu k obcím se paralelně nepředkládá. Do konce roku 2023 došlo v případě RUD obcí k opakovanému navýšení souhrnných daňových podílů na sdílených daních na úkor daňových podílů státu. Naopak v případě krajů došlo k navýšení souhrnných daňových podílů na sdílených daních nad výchozí úroveň (8,92 %) z roku 2005 pouze jedenkrát, a to s účinností od roku 2021.

Efekty ze změny zdroje dat na daňové příjmy obcí ve výchozím roce dle velikostních kategorií jsou uvedeny v Příloze č. 4 Důvodové zprávy. Přejít na nový zdroj dat by neměl ohrozit stabilitu rozpočtového hospodaření obcí, protože počet obyvatel je jedním z kritérií, ze kterého vychází RUD obcí. Skutečná výše daňových příjmů vždy závisí na výši inkasa příslušných daní.

13. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení se zásadami tvorby digitálně přívětivé legislativy, včetně rizika digitálního vyloučení

Zákon o RUD není právním předpisem, který se týká digitální agendy, nemá dopad na soukromý sektor ani na poskytování služeb veřejné správy. Tímto zákonem nejsou zaváděny žádné nové služby veřejné správy.

Pro účely výpočtu daňových podílů jednotlivých krajů a Prahy na sdílených daních se navrhuje využívat již existující evidence Ministerstva dopravy, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, krajů a Digitální a informační agentury/respektive Ministerstva vnitra. Návrh nezakládá povinnost vytvářet nové evidence.

Návrh vyhovuje i dalším zásadám tvorby digitálně přívětivé legislativy:

- Návrh předpokládá primárně elektronickou komunikaci mezi dotčenými orgány státní správy (*zásada budování přednostně digitálních služeb*).
- Návrh využívá existující zdrojová data a nevytváří potřebu sběru již jednou poskytnutých údajů (*zásada maximální opakovatelnosti a znovupoužitelnosti údajů a služeb*).
- Návrh nevytváří požadavky na sběr osobních údajů, nedotýká se tedy zásady *ochrany osobních údajů v míře umožňující kvalitní služby*.
- Ani stávající regulace, ani předložený návrh se nedotýká konkrétních skupin osob, a není žádným způsobem diskriminační (*zásada budování služeb přístupných a použitelných pro všechny, včetně osob se zdravotním postižením*).

Zvláštní část

K části PRVNÍ

K čl. I

K bodu 1

Z důvodu nadbytečnosti se vypouští slovo „jednotlivých“.

K bodům 2 až 4 (§ 3 odst. 1 písm. b) až g))

Návrh naplňuje závazek Programového prohlášení vytvořit nové RUD pro kraje. Alokace v RUD krajů bude posílena v letech 2025 – 2027 v úhrnu postupně o 11,2 mld. Kč (z toho 4 mld. Kč na úkor prostředků ze SFDI na silnice II. a III. třídy).

Alokace RUD krajů se bude navyšovat následujícím způsobem:

V roce 2025 o + 7,2 mld., Kč, v roce 2026 o +2 mld. Kč, v roce 2027 o + 2 mld. Kč. Z toho ve výchozím roce (6,0 mld. Kč pro kraje a hl. m. Prahu v rámci nového kritériálního schématu rozdělení příjmů dle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odst. 1 písm. g) a 1,2 mld. Kč navíc pro hl. m. Prahu v rámci dalšího nově zavedeného podílu na sdílených daních - viz níže nový § 3a).

V dané souvislosti se mění podíl krajů na sdílených daních.; účinnost nové konstrukce RUD krajů se navrhuje od 1. 1. 2025.

K bodu 5 (§ 3 odst. 2 a 3)

Nově se stanoví výpočet dílčích daňových podílů jednotlivých krajů na sdílených daních ve vazbě na obecná kritéria a váhy. Uvedené naplňuje závazek vlády i předložený požadavek krajů. Vnitřní parametry nového modelu RUD krajů plně odpovídají požadavku většiny krajů zapojením následujících kritérií a jejich vah:

1. Počet obyvatel kraje	40 %
2. Počet kilometrů silnic II. a III. třídy	20 %
3. Rozloha kraje	13 %
4. Podíl počtu obcí v kraji k rozloze území kraje (bez Prahy)	8 %
5. Vyrovnávací koeficient (kraje bez hl. m. Prahy)*)	7 %
6. Počet výjezdových základů zdravotnické záchranné služby v kraji	6 %
7. Počet dětí, žáků a studentů škol zřizovaných krajem	4 %
8. Počet urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích	2 %

*) Jedná se o prvek, který částečně redukuje ztráty spojené s přechodem z dosavadního RUD na nový model. Toto kritérium je jediné, které shodnou výší všem krajům (vyjma hlavního města Prahy) přispívá na výkon působností.

Specifický postup se uplatňuje pro hlavní město Prahu (v jejím případě bude uplatněno pouze kritérium počtu kilometrů silnic, rozlohy území, počtu výjezdových základů zdravotnické záchranné služby, počtu urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích a počtu dětí, žáků a studentů krajského školství).

K bodu 6 (§ 3 odst. 4 až 13 - nové)

Ustanovení nově vymezují data pro novou konstrukci výpočtu dílčích daňových podílů jednotlivých krajů na sdílených daních. Data jsou vymezena jak z pohledu jednoznačnosti, tak z pohledu původce (musí být jasné, jaká data, kdy a od koho Ministerstvo financí získá).

Navrhuje se zároveň zmocnění pro Ministerstvo financí k vydání vyhlášky, kterou se stanoví procenta, kterými se jednotlivé kraje podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odst. 1 písm. g). Uvedené sleduje zájem vytvořit systém analogický k RUD obcí, tedy umožnit každoroční aktualizaci těchto podílů formou aktualizace dat vstupujících do propočtu.

K bodu 7 (nový § 3a)

AKČR v rámci meziresortního připomínkového řízení zásadně odmítla Ministerstvem financí navrženou redukcí poklesu daňových příjmů u hlavního města Prahy formou drobné vnitřní úpravy v rámci modelu schváleného AKČR. Zásadním požadavkem AKČR bylo zcela oddělené řešení provedené nad rámec konsensuálně dosažené konstrukce RUD krajů. Navrhuje se z tohoto důvodu uvedené provést v samostatném novém § 3a tak, hlavnímu městu Praze tímto způsobem, tj. odděleně vyčleněným procentuálním podílem 0,1 % sdílených daní, což bude ve výchozím roce 2025 podle aktuálních předpokladů představovat 1,2 mld. Kč.

Zároveň bude Praha jako kraj participovat na daňových příjmech v rámci výpočtového modelu rozdělení příjmů dle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odst. 1 písm. g) zvoleného AKČR, v němž má hlavní město Praha specifické postavení svou účastí pouze na některých kritériích.

K bodu 8 (§ 4 odst. 2 písm. c) a § 4 odst. 5 písm. c))

Na základě připomínky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy navrhujeme úpravu § 4 odst. 2 písm. c) a § 4 odst. 5 písm. c) tak, že se rozšiřuje stávající výjimka z počtu dětí a žáků (taxativní výčet, které děti a žáci se nezahrnují do počtu dětí a žáků pro výpočet podílů obcí na daňových příjmech). Tato výjimka se rozšiřuje o „individuálně vzdělávané žáky“.

V případě krajů bylo rozšíření výjimky promítnuto do navrhovaného znění § 3 odst. 2, v případě obcí je třeba upravit dosavadní ustanovení § 4 odst. 2 písm. c) a § 4 odst. 5 písm. c).

K bodům 9 a 10 (§ 4 odst. 3 až 5)

V návaznosti na nové vymezení konstrukce výpočtového modelu dílčích daňových podílů jednotlivých krajů dle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odst. 1 písm. g) se ruší dosavadní vymezení těchto dílčích daňových podílů přílohou č. 1 k zákonu o RUD. Spolu se zrušením přílohy č. 1 dochází k přečíslování dosavadních příloh č. 2 a č. 3., což vyžaduje úpravu textů v příslušných ustanoveních § 4.

K bodu 11 (§ 4 odst. 6)

V návaznosti na dlouhodobý požadavek obcí a Českého statistického úřadu se navrhuje pro účely propočtu podílů jednotlivých obcí na stanovené části inkasa sdílených daní (§ 4 odst. 2 až 5 a odstavec 7) změnit zdroj dat o počtu obyvatel obcí z bilance obyvatel ČR zpracovávané Českým statistickým úřadem na údaje vedené v Registru obyvatel, který je vedený dle zákona o základních registrech. Tento zdroj počtu obyvatel je považován dlouhodobě za správnější a přesnější. Analogicky se shodný zdroj dat o počtu obyvatel pro nový model RUD krajů navrhuje použít údaje vedené v Registru obyvatel.

K bodu 12 (§ 4 odst. 11)

V návaznosti na změnu zdroje počtu obyvatel obcí je třeba upravit i znění souvisejícího ustanovení.

K bodu 13 (§ 6 odst. 4)

Při převodu daňových příjmů krajů v období od počátku rozpočtového roku do nabytí účinnosti vyhlášky podle § 3 odst. 13 se použijí procenta stanovená platnou vyhláškou. Celkové částky převedené příjemcům v uvedeném období se zúčtují s následujícími převody daňových příjmů.

K bodu 14 (zrušení přílohy č. 1)

V návaznosti na nové vymezení konstrukce výpočtového modelu dílčích daňových podílů jednotlivých krajů formou zákonem stanovených kritérií a jejich vah se ruší příloha č. 1 k zákonu o RUD. Stávající přílohy č. 2 a 3 se přečíslojí.

K čl. II (Přechodná ustanovení)

K bodům 1 až 3

Přechodné ustanovení upravuje převod daňových příjmů krajům na přelomu rozpočtového roku v návaznosti na změnu podílu krajů na sdílených daních.

K bodu 4

Přechodné ustanovení zmocňuje Ministerstvo financí k vydání mimořádné vyhlášky, kterou se stanoví procento, kterým se každý kraj podílí na procentní části celostátního hrubého výnosu podle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a na výnosu podle odstavce 1 písm. g) zákona č. 243/2000 Sb., a to k 1. lednu 2025 (včetně vymezení datových zdrojů). K 1. 9. 2025 bude vydána „řádná“ vyhláška v souladu se zmocněním dle § 3 odst. 13 zákona.

K části DRUHÉ

K čl. III. (zrušení bodu 3 v čl. XLIII části dvacáté páté zákona č. 349/2013 Sb.)

V již platné novele zákona o RUD provedené zákonem č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, nabude k 1. 1. 2025 účinnosti ustanovení měnící souhrnný daňový podíl krajů na sdílených daních na 9,45 %, tedy odchýlně, než je nynějším záměrem předkladatele. Navrhuje se proto příslušné již platné, avšak dosud neúčinné ustanovení v zákoně č. 349/2023 Sb. zrušit.

K části TŘETÍ

K čl. IV (Účinnost)

Návrh zákona nabývá účinnosti k 1. 1. 2025. Protože navyšování alokace RUD krajů bude probíhat postupně v jednotlivých letech, bod 3 nabývá účinnosti k 1. lednu 2026, bod 4 nabývá účinnosti od 1. ledna 2027.

V Praze dne 7. května 2024

Předseda vlády:

prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.

podepsáno elektronicky

Ministr financí:

Ing. Zbyněk Stanjura

podepsáno elektronicky

Vstupní data pro nový model RUD krajů

	Kraj	Počet obcí	Počet obyvatel ROB k 1.1.2024	Rozloha území kraje (m2)	Délka silnic II. a III. třídy (m)	Počty studentů	Počet výjezdových základen zdravotnické záchranné služby v kraji	Počet urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích	Podíl počtu obcí v kraji k rozloze území kraje
CZ010	Hlavní město Praha			496 271 395	30 081	58 302	21		
CZ020	Středočeský kraj	1 144	1 490 902	10 930 237 109	8 628 198	43 987	45	1	0,104664
CZ031	Jihočeský kraj	623	668 993	10 058 351 047	5 431 344	29 109	34	1	0,061939
CZ032	Plzeňský kraj	501	631 400	7 649 085 473	4 613 686	25 805	26	0	0,065498
CZ041	Karlovarský kraj	133	312 027	3 310 666 940	1 830 551	10 834	13	1	0,040173
CZ042	Ústecký kraj	354	844 628	5 339 471 639	3 657 686	34 044	22	1	0,066299
CZ051	Liberecký kraj	215	465 216	3 163 458 295	2 054 841	17 003	14	1	0,067964
CZ052	Královéhradecký kraj	448	569 633	4 758 972 632	3 311 959	23 589	17	0	0,094138
CZ053	Pardubický kraj	451	541 605	4 520 113 579	3 129 802	23 136	18	1	0,099776
CZ063	Kraj Vysočina	704	525 702	6 796 346 858	4 541 558	19 564	21	1	0,103585
CZ064	Jihomoravský kraj	672	1 278 190	7 187 114 301	3 863 703	46 647	23	0	0,093501
CZ071	Olomoucký kraj	401	647 395	5 271 815 622	3 110 958	27 966	17	0	0,076065
CZ072	Zlínský kraj	307	596 163	3 962 195 736	1 766 496	23 724	16	1	0,077482
CZ080	Moravskoslezský kraj	300	1 227 847	5 430 449 060	2 758 511	44 723	33	0	0,055244
Celkem ČR		6 253	9 799 701	78 874 549 686	48 729 374	428 433	320	8	1,006327

Procentní podíly nového modelu RUD krajů

	Kraj	Vyrovňovací koeficient	Počet obyvatel ROB k 1.1.2024	Rozloha území kraje (m2)	Délka silnic II. a III. třídy (m)	Počty studentů	Počet výjezdových základen zdravotnické záchranné služby v kraji	Počet urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích	Podíl počtu obcí v kraji k rozloze území kraje	Výsledné celkové procento
CZ010	Hlavní město Praha			0,082%	0,012%	0,544%	0,394%	0,000%		1,032219%
CZ020	Středočeský kraj	0,538%	6,085%	1,802%	3,541%	0,411%	0,844%	0,250%	0,832%	14,303215%
CZ031	Jihočeský kraj	0,538%	2,731%	1,658%	2,229%	0,272%	0,638%	0,250%	0,492%	8,807785%
CZ032	Plzeňský kraj	0,538%	2,577%	1,261%	1,894%	0,241%	0,488%	0,000%	0,521%	7,519105%
CZ041	Karlovarský kraj	0,538%	1,274%	0,546%	0,751%	0,101%	0,244%	0,250%	0,319%	4,023318%
CZ042	Ústecký kraj	0,538%	3,448%	0,880%	1,501%	0,318%	0,413%	0,250%	0,527%	7,874698%
CZ051	Liberecký kraj	0,538%	1,899%	0,521%	0,843%	0,159%	0,263%	0,250%	0,540%	5,013662%
CZ052	Královéhradecký kraj	0,538%	2,325%	0,784%	1,359%	0,220%	0,319%	0,000%	0,748%	6,294614%
CZ053	Pardubický kraj	0,538%	2,211%	0,745%	1,285%	0,216%	0,338%	0,250%	0,793%	6,375423%
CZ063	Kraj Vysočina	0,538%	2,146%	1,120%	1,864%	0,183%	0,394%	0,250%	0,823%	7,318283%
CZ064	Jihomoravský kraj	0,538%	5,217%	1,185%	1,586%	0,436%	0,431%	0,000%	0,743%	10,136139%
CZ071	Olomoucký kraj	0,538%	2,643%	0,869%	1,277%	0,261%	0,319%	0,000%	0,605%	6,511239%
CZ072	Zlínský kraj	0,538%	2,433%	0,653%	0,725%	0,221%	0,300%	0,250%	0,616%	5,737378%
CZ080	Moravskoslezský kraj	0,538%	5,012%	0,895%	1,132%	0,418%	0,619%	0,000%	0,439%	9,052923%
Celkem ČR		7,000%	40,000%	13,000%	20,000%	4,000%	6,000%	2,000%	8,000%	100,000000%

Daňové příjmy krajů v letech 2025 - 2027 dle nového RUD krajů

	Kraj	Stávající legislativa				RUD krajů s navýšením v letech 2025-2027				Meziroční rozdíl		
		Objem 2024	Objem 2025	Objem 2026	Objem 2027	Objem 2024	Objem 2025	Objem 2026	Objem 2027	Rozdíl 2025-2024	Rozdíl 2026-2025	Rozdíl 2027-2026
CZ010	Hlavní město Praha	3 572 093	3 661 237	3 807 686	3 944 584	3 572 093	1 248 985	1 320 105	1 388 334	-2 323 109	71 120	68 230
CZ020	Středočeský kraj	15 454 777	15 840 458	16 474 076	17 066 371	15 454 777	17 306 890	18 292 381	19 237 824	1 852 113	985 491	945 442
CZ031	Jihočeský kraj	9 657 280	9 898 281	10 294 212	10 664 322	9 657 280	10 657 419	11 264 276	11 846 470	1 000 140	606 856	582 195
CZ032	Plzeňský kraj	8 133 059	8 336 023	8 669 464	8 981 159	8 133 059	9 098 117	9 616 183	10 113 196	965 058	518 066	497 013
CZ041	Karlovarský kraj	4 233 295	4 338 939	4 512 496	4 674 735	4 233 295	4 868 214	5 145 421	5 411 362	634 920	277 207	265 941
CZ042	Ústecký kraj	9 248 087	9 478 877	9 858 032	10 212 460	9 248 087	9 528 385	10 070 952	10 591 469	280 298	542 567	520 518
CZ051	Liberecký kraj	5 252 314	5 383 388	5 598 724	5 800 015	5 252 314	6 066 531	6 411 973	6 743 376	814 217	345 441	331 403
CZ052	Královéhradecký kraj	7 228 185	7 408 568	7 704 911	7 981 927	7 228 185	7 616 483	8 050 182	8 466 256	388 298	433 699	416 074
CZ053	Pardubický kraj	6 232 898	6 388 443	6 643 981	6 882 853	6 232 898	7 714 262	8 153 528	8 574 944	1 481 363	439 267	421 415
CZ063	Kraj Vysočina	8 233 898	8 439 379	8 776 954	9 092 513	8 233 898	8 855 123	9 359 352	9 843 091	621 225	504 230	483 739
CZ064	Jihomoravský kraj	10 688 234	10 954 963	11 393 162	11 802 782	10 688 234	12 264 728	12 963 108	13 633 106	1 576 494	698 380	669 999
CZ071	Olomoucký kraj	7 575 413	7 764 461	8 075 039	8 365 362	7 575 413	7 878 599	8 327 223	8 757 616	303 186	448 624	430 393
CZ072	Zlínský kraj	5 892 186	6 039 228	6 280 798	6 506 612	5 892 186	6 942 227	7 337 532	7 716 773	1 050 041	395 305	379 241
CZ080	Moravskoslezský kraj	10 798 279	11 067 755	11 510 465	11 924 303	10 798 279	10 954 037	11 577 784	12 176 182	155 758	623 746	598 398
Celkem ČR		112 200 000	115 000 000	119 600 000	123 900 000	112 200 000	121 000 000	127 890 000	134 500 000	8 800 000	6 890 000	6 610 000

Hlavní město Praha

Podíl dle krajů (novela)	3 572 093	1 248 985	1 320 105	1 388 334	-2 323 109	71 120	68 230
jen Praha (0,1%)	0	1 220 000	1 260 000	1 310 000	1 220 000	40 000	50 000
Celkem	3 572 093	2 468 985	2 580 105	2 698 334	-1 103 109	111 120	118 230

Pro modelové propočty byly využity následující zdroje dat:

Data Ministerstva dopravy o počtu kilometrů silnic II. a III. třídy k 1. 1. 2024, data Českého úřadu zeměměřického a katastrálního o rozloze území krajů k 1. 1. 2024, data krajů o počtu výjezdových základěn zdravotnické záchranné služby k 1. 1. 2024, data Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy o počtech dětí, žáků a studentů k 30. 9. 2023, data Digitální a informační agentury/Ministerstva vnitra k 1. 1. 2024 (o počtu obcí a počtu obyvatel – počty obyvatel ze základního registru obyvatel, počty obcí ze základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí), údaje Ministerstva zdravotnictví o počtu urgentních příjmů typu I. v krajských nemocnicích k 1. 1. 2023.

Použitá predikce vývoje daňových příjmů v letech 2025 - 2027

Daňový příjem	2024		2025		2026		2027	
	celkem		celkem		celkem		celkem	
		kraje		kraje		kraje		kraje
DPH	595,0	58,1	629,4	59,5	657,2	62,1	679,9	64,3
DPPO	304,8	29,7	320,3	30,3	325,4	30,7	332,9	31,5
DPFO celkem	250,1	24,4	267,4	25,2	282,4	26,8	298,1	28,1
v tom: DPFO-zvl.sazba	39,1	3,8	35,4	3,3	35,7	3,4	36,2	3,4
DPFO- placená poplatníky celkem	15,2	1,5	19,0	1,8	19,7	1,9	20,3	1,9
DPFO-z přiznání sdíl. část	15,2	1,5	19,0	1,8	19,7	1,9	20,3	1,9
DPFO-z přiznání 30 %	0,0		0,0		0,0		0,0	
DPFO-placená plátcí celkem	195,8	19,1	213,0	20,1	227,0	21,5	241,6	22,8
DPFO-závislá sdíl. část	192,9	19,1	209,8	20,1	223,6	21,5	238,0	22,8
DPFO-závislá 1,5 % motiv.	2,9		3,2		3,4		3,6	

Dopady na daňové příjmy obcí z důvodu změny zdroje dat o počtu obyvatel z ČSÚ na ROB v roce 2025

Počet obyvatel			Počet obyvatel			Počet obcí			Výnos SD (tis. Kč)			Ztráty (zatříděno dle ČSÚ)				
OD	DO	SK	ČSÚ k 1.1.2023	ROB k 1.1.2024	Rozdíl	ČSÚ	ROB	Rozdíl	ČSÚ	ROB	Rozdíl	Celkové ztráty		Ztráta vyšší než 10% výnosu SD		
												Počet obcí	Výše ztráty (tis. Kč)	Výběr obcí*	Počet obcí	Výše ztráty (tis. Kč)
1	99	A	27 469	26 257	-1 212	386	368	-18	607 152	560 186	-46 965	282	-17 030	130	9	-1 431
100	199	B	142 833	139 363	-3 470	969	946	-23	2 934 206	2 729 879	-204 327	779	-83 743	459	8	-3 570
200	499	C	658 332	656 502	-1 830	1 995	1 986	-9	13 052 890	12 431 262	-621 629	1 725	-353 449	1 277	8	-6 789
500	999	D	980 630	985 301	4 671	1 382	1 389	7	19 695 650	18 838 967	-856 683	1 272	-502 280	1 077	3	-5 033
1 000	1 999	E	1 107 207	1 127 981	20 774	795	813	18	22 511 772	21 884 208	-627 564	744	-540 511	679	0	0
2 000	4 999	F	1 342 457	1 404 823	62 366	448	468	20	27 383 774	27 301 105	-82 668	419	-597 008	412	0	0
5 000	9 999	G	1 009 180	1 012 620	3 440	148	148	0	20 725 348	19 799 741	-925 607	136	-438 351	136	0	0
10 000	19 999	H	947 318	970 747	23 429	68	70	2	19 255 553	18 781 808	-473 745	62	-339 153	62	0	0
20 000	49 999	I	1 270 692	1 328 660	57 968	44	46	2	25 922 236	25 759 640	-162 596	38	-367 146	38	0	0
50 000	99 999	J	914 026	904 371	-9 655	13	13	0	19 606 057	18 386 234	-1 219 823	10	-219 476	10	0	0
100 000	149 999	K	209 214	317 511	108 297	2	3	1	4 566 023	6 585 461	2 019 438	2	-57 148	2	0	0
150 000	a více	L	2 218 171	2 403 935	185 764	4	4	0	117 939 339	121 141 509	3 202 170	1	-67 255	1	0	0
CELKEM ČR			10 827 529	11 278 071	450 542	6 254	6 254	0	294 200 000	294 200 000	0	5 470	-3 582 550	4 283	28	-16 823

Pozn.:

SD – sdílené daně

ROB – Registr obyvatel

* Počet obcí, u kterých dojde ke ztrátě i přes navýšení počtu obyvatel z titulu změny zdroje dat.

** Modelový propočten byl proveden na posledních dostupných datech o počtu obyvatel obcí v době zpracování materiálu.

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů

SHRnutí ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
<p>Název návrhu: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů</p>	
<p>Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo financí</p>	<p>Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozvedte 1. ledna 2025, Vybraná ustanovení 1. ledna 2026 a 1. ledna 2027</p>
Implementace práva EU: Ne	
2. Cíl návrhu zákona	
Změna rozpočtového určení daní (dále jen „RUD“) krajů (nastavení kritériální konstrukce a posílení RUD krajů).	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano	
V letech 2025-2027 návrhem vzniká negativní dopad do daňových příjmů státního rozpočtu v rozsahu 11,2 mld. Kč o následujícím rozložení: v roce 2025 jde o dopad v rozsahu 7,2 mld. Kč, v roce 2026 o další 2 mld. Kč, v roce 2027 o další 2 mld. Kč. Od roku 2025 zároveň dojde ke zrušení dotace pro kraje na financování silnic II. a III. třídy v rozpočtu SFDI ve výši 4 mld. Kč.	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ne	
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ne	
3.4 Územní dopady včetně dopadů na územní samosprávné celky: Ano	
Alokace RUD krajů se bude navyšovat následujícím způsobem: V roce 2025 o +7,2 mld., Kč (z toho 1,2 mld. Kč připadá na dílčí podíl na sdílených daních pro hl. m. Prahu), v roce 2026 o +2 mld. Kč, v roce 2027 o +2 mld. Kč. Každý rok se mění v dané souvislosti podíl krajů na sdílených daních; účinnost nové konstrukce RUD krajů se navrhuje od 1. 1. 2025.	
3.5 Sociální dopady Ne	
3.6 Dopady na rodiny: Ne	
3.7 Dopady na spotřebitele: Ne	
3.8 Dopady na životní prostředí: Ne	
3.9 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne	
3.10 Dopady na výkon státní statistické služby: Ne	
3.11 Korupční rizika: Ne	
3.12 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ne	

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název a vyhodnocení stávajícího modelu alokace daňových výnosů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), (dále jen „zákon o RUD“).

Zákon stanovuje podíl státního rozpočtu, státních fondů a územních samosprávných celků na inkasu vybraných daní, konkrétně daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů a dně z nemovitých věcí. Zákon o RUD upravuje podstatnou část daňových příjmů obcí, krajů, popř. daňové příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury. Schéma přerozdělení výnosu daní dle stávajícího RUD je uvedeno v Příloze 1 této zprávy. Dle stávajícího platného stavu přísluší krajům v roce 2024 podíl 9,76 % na sdílených daních, obcím 24,92 % a státnímu rozpočtu 65,32 %.

Jak je patrné z Tabulky 1 podíl krajů a obcí na sdílených daních v čase roste, **a to na úkor podílu státního rozpočtu**. V roce 2024 kraje a obce získávají 34,68 % z inkasa daní, na jejichž výnosu se podílí dle zákona o RUD. Tento dlouhodobý trend je demonstrován na RUD daně z příjmů právnických osob, protože zde v průběhu času nedocházelo k dílčím a časově omezeným úpravám ve vazbě na konkrétní opatření a politické priority, jak tomu bylo např. u RUD daně z přidané hodnoty.

Tabulka 1 – Vývoj podílu státu, krajů a obcí na výnosu daně z příjmů právnických osob

PROCENTNÍ PODÍL na výnosu DPPO	2001- 2007	2008-2011	2012	2013- 2015	2016	2017	2018- 2020	do konce 2023	2024
Obce	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	24,92%
Kraje	3,10%	8,92%	8,92%	8,92%	8,92%	8,92%	8,92%	9,78%	9,76%
Obce a kraje	23,69%	30,32%	30,32%	32,50%	32,50%	32,50%	32,50%	35,62%	34,68%
Státní rozpočet	76,31%	69,68%	69,68%	67,50%	67,50%	67,50%	67,50%	64,38%	65,32%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

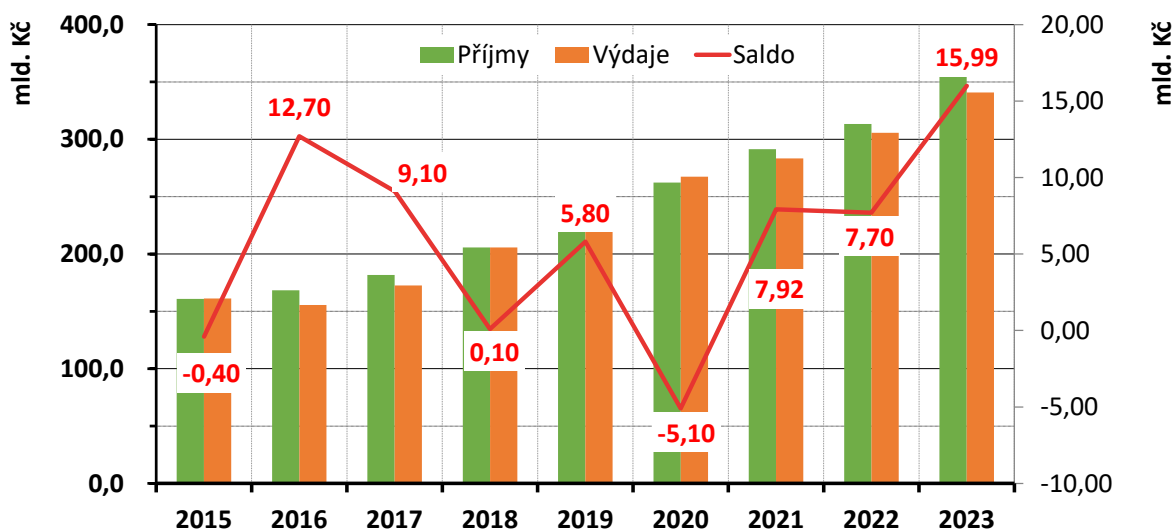
K významné změně podílů krajů a obcí na sdílených daních došlo od roku 2021 (zákonem č. 609/2020 Sb.), a to z důvodu neochoty územních samosprávných celků v dosud nastaveném rozsahu sdílet negativní efekty tehdejšího daňového balíčku, který zejména vlivem zrušené tzv. superhrubé mzdy a navýšené základní slevy na poplatníka¹ podstatným způsobem snížil celostátní inkaso sdílených daní.

Tato asymetrie bez změny trvala až do konce roku 2023, kdy v rámci konsolidace veřejných rozpočtů byly podíly krajů a obcí na sdílených daních sníženy tak, aby kraje neprofitovaly z navržených konsolidačních opatření. Přijetím zákona č. 349/2023 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, tak sice došlo k redukci souhrnných daňových podílů krajů a obcí na sdílených daních pro kraje a pro obce, avšak celková procenta daňových podílů krajů a obcí na sdílených daních i nadále značně převyšují daňové podíly platné ke konci roku 2020.

¹ Daňový balíček 2020 – viz tisková zpráva Ministerstva financí dostupná z <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2020/danova-revoluce-se-blizi-40169>

1.2. Hodnocení hospodaření krajů

Graf 1: Příjmy, výdaje a saldo krajů v letech 2015 až 2023

Rozpočtové hospodaření krajů je v čase stabilní. V roce 2023 kraje vykázaly rekordní přebytek hospodaření, a to ve výši téměř 16 mld. Kč. Výraznější výkyv z hlediska výsledku rozpočtového hospodaření vykázaly kraje v roce 2020 (deficit ve výši - 5,1 mld. Kč), a to ve vazbě na realizovaná protiepidemická opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19. Již v roce 2021 kraje vykázaly přebytek hospodaření ve výši 7,92 mld. Kč.

Kraje (stejně jako obce) byly schopny čelit hospodářskému útlumu bez pomoci státního rozpočtu, a to v důsledku dostatku vlastních příjmů, což vyplývá z významného přebytku provozního salda a výše úspor.

Kraje včetně zřízených příspěvkových organizací v roce 2023 vykázaly na svých bankovních účtech zůstatky ve výši 93 mld. Kč, tj. nárůst o 31 % ve srovnání s rokem 2022. Dynamika růstu úspor je několikanásobně větší než dynamika růstu dluhu (stavy na bankovních účtech krajů od roku 2013 vzrostly o 257,8 % a dluh poklesl o 3 %).

Investiční aktivity ÚSC v roce 2023 rostly. Na tom se podílely výlučně kraje, které rekordně investovaly 50,9 mld. Kč. Růst byl způsoben zejména kapitálovými výdaji na dopravní prostředky (dražní vozidla) a transfery zřízeným příspěvkovým organizacím na silnice.

1.3 Definice problému

Navržená úprava naplňuje závazek vlády obsažený v jejím Programovém prohlášení. Rozsah a způsob není v textu „změníme RUD krajů na základě shody s AK ČR a navýšení celkové alokace“ konkrétně formulován, avšak je vázán na návrh vzešlý z konsensu na úrovni Asociace krajů ČR (dále jen „AKČR“).

Nastavení podílů jednotlivých krajů na tzv. sdílených daních z roku 2005 bývá ze strany krajů kritizováno pro netransparentnost², byť genezi vzniku výše daňového

² Výroční zpráva Asociace krajů ČR za rok 2020 – výňatek: „Členové komise projednali problematiku rozpočtového určení daní a jeho rozdělení mezi kraje. Společně se shodli na závěru, že stávající procentuální

podílu každého kraje lze dohledat v příslušných vládních návrzích a sněmovních tiscích. Kritika se v posledních letech objevuje také na rigiditu systému, který v nynější podobě nezohledňuje průběžně se měnící realitu (například významnější pokles/nárůst počtu obyvatel kraje). Některé kraje zvažují v dané souvislosti podání ústavní stížnosti.

V mezidobí od formulace závazku v Programovém prohlášení došlo k závažným změnám geopolitických poměrů (vojenský konflikt na Ukrajině) i ekonomických podmínek, a tím i ke změně finanční situace státního rozpočtu. Ačkoli závazek vlády neobsahoval žádnou konkrétní sumu navýšení alokace do RUD krajů, je třeba při jejím naplnění dbát zároveň i na hlavní prioritu vlády, tj. konsolidaci veřejných financí.

1.4. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Daňové příjmy krajů jsou definovány zejména zákonem o RUD. Daňové příjmy krajů jsou upraveny v § 3 tohoto zákona. Daňové příjmy krajů podle platného znění zákona o RUD tvoří podíl na tzv. sdílených daních a výlučné daňové příjmy.

Na kraje přešly postupně, ve dvou fázích reformy veřejné správy, kompetence a organizace (zejména střední školy, silnice II. a III. třídy, dopravní obslužnost, atd.) a s nimi i finanční zdroje. Nejprve se tak dělo formou dotací z věcně příslušných kapitol státního rozpočtu (rok 2001), následně i stanovením celkového podílu pro kraje na příslušných částech výnosů daně z přidané hodnoty a daní z příjmů (dále jen „sdílené daně“). Celkový daňový podíl krajů (a hl. m. Prahu jako kraj) na sdílených daních od roku 2002 činil 3,1 %, po druhé etapě přesunů, tj. od roku 2005 dosáhl 8,92 %.

objem je nedostatečný a požadují navýšení s tím, že nemohou akceptovat názor ministerstva financí, pouze nově přerozdělit stávající poměr sdílených daní.“

Právo, 19. 9. 2023 (článek *Kraj navrhne novelu zákona o určení daní*) - výňatek: „Středočeský kraj navrhne novelu zákona o rozpočtovém určení daní, která mu zajistí větší příjmy. Nynější přerozdělování peněz vybraných na daních krajům je podle něj nerovnoměrné. Zákonodárnou iniciativu, která by znamenala výdaj šesti miliard korun ze státního rozpočtu, včera jednomyslně schválili krajsí zastupitelé.“

Blesk, 23. 10. 2023 (článek *Hejtmani volají po spravedlivém rozdělení daní*) – výňatek: „Hejtmani šesti krajů předali symbolicky minulý týden do poslanecké sněmovny návrh na změnu rozpočtového určení daní (RUD). Společně vytvořili iniciativu Férové financování krajů, která nesouhlasí se stávajícím zněním zákona o přerozdělování daní. V krajním případě jsme připraveni obrátit se na Ústavní soud,“ uvedl hejtman Zlínského kraje Radim Holíš. Zástupci šesti krajů České republiky (Jihomoravský, Karlovarský, Liberecký, Pardubický, Středočeský a Zlínský) navrhují podíl krajů na daňových výnosech zvýšit ze stávajících 9,78 % na 10,8135 % a rozdělit podle nových kritérií. Nastavení principu dělení daní pro kraje je totiž beze změn platné už téměř dvacet let. Návrh novely zákona zavádí sedm kritérií a jejich váhu ve výpočtu stejně, jako je tomu u obcí a měst. Jde o počet obyvatel kraje, jeho rozlohu, délku krajských silnic, počet studentů středních škol, počet výjezdových stanovišť zdravotnické záchranné služby, počet urgentních příjmů 1. typu v krajských nemocnicích a strukturu kraje.“

ČT 1 – Události v regionech severovýchodní Čechy, 12. 12. 2023 (Kraj podá návrh na zrušení zákona) – výňatek: „Spor krajů a vlády o rozpočtovém určení daní se chystá rázně vyřešit pardubické hejtmanství. Chce se obrátit na Ústavní soud. Připravilo návrh na zrušení zákona. Některé kraje dlouhodobě upozorňují na to, že kvůli 20 let starému systému přerozdělování přicházejí ročně o miliardy korun.“

Mladá fronta DNES, 19. 9. 2023 (Kraj požaduje další peníze) – výňatek: „Přesun daní ze státní do krajských pokladen nereflektuje aktuální ukazatele, jakými jsou například počet obyvatel, rozloha území, délka krajem spravovaných silnic, poskytovaná zdravotní péče, sociální služby nebo vzdělávání. Středočeský kraj se proto připojí k iniciativě navrhující novelu zákona o rozpočtovém určení daní (RUD). V případě, že by se regionům návrh podařilo prosadit, zajistil by jim více peněz. ... Na disproporce v rozdělování takzvaných sdílených daní upozorňovalo už předchozí vedení kraje. Stejně jako nynější představitelé jej považovalo za ne zcela spravedlivé. Hejtmanka Petra Pecková (STAN) chce v případě neúspěšného tlaku na vládu jít ještě dál. Kraj by se domáhal změny zákona stížností k Ústavnímu soudu. „Paralelně připravujeme obrysy této stížnosti. Máme to v záloze, prioritně ale chceme jít cestou návrhu novely zákona,“ řekla.“

Objemy tehdy vstupující do propočtu souhrnných i dílčích podílů krajů jsou obsaženy v příslušných sněmovních tiscích a dostupné na webu Poslanecké sněmovny ČR (sněmovní tisk č. 974/2001, schváleno jako zákon č. 483/2001 Sb.; sněmovní tisk č. 747/2004, schváleno jako zákon č. 1/2005 Sb.). V rámci novelizace zákona o RUD účinné od roku 2002 byly do daňových příjmů v drtivé většině „překlopeny objemy“ na výdaje převedených organizací, resp. na výdaje očištěné o příjmy. Novelizace zákona o RUD účinná od roku 2005 pokrývala druhou fázi přesunů kompetencí. Pro tento druhý krok vymezení RUD krajů hrála roli vedle „překlápění objemů“ také konkrétní objektivní kritéria (např. počet obyvatel kraje, rozloha kraje, počet malých obcí v kraji). Na kritéria uplatněná pro přerozdělení napříč kraji měly vliv i kraje.

Přehledně jsou uvedené skutečnosti obsaženy v následujících tabulkách:

Tabulka 2 - Vývoj podílu krajů na stanovené části výnosu daní podle zákona o RUD

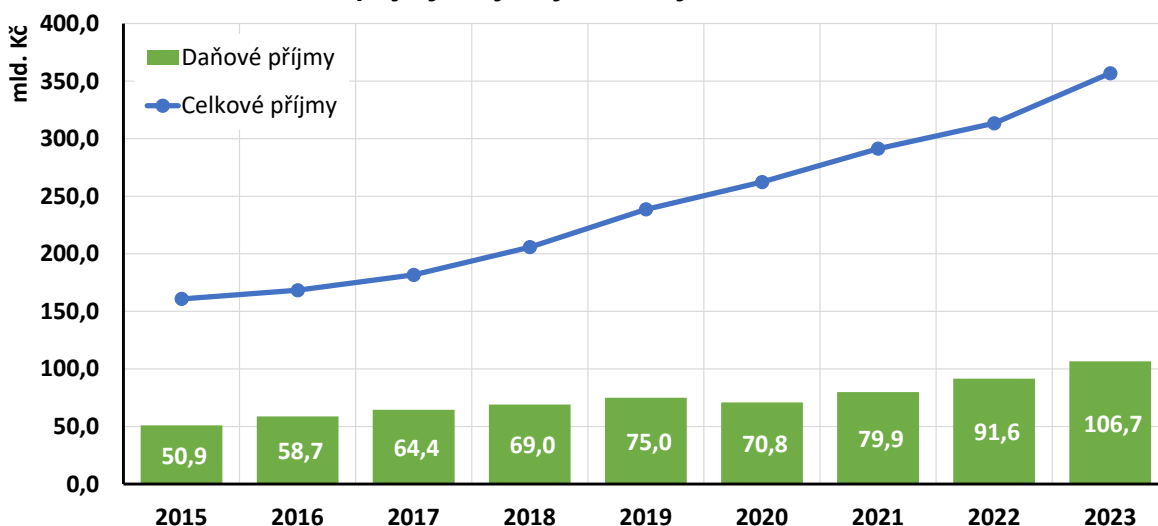
Souhrnný daňový podíl KRAJŮ	2002-2004	2005-2011	2012	2013-2015	2016-2020	2021-2023	2024	Od 2025
DPH	3,1 %	8,92 %	8,29 %	7,86 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %
DPPO	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %
DPFO srážková	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %
DPFO z přiznání	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %
DPFO závislá činnost	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,65 %	8,92 %	9,78%	9,76 %	9,45 %

Jednotlivé kraje se na vymezených sdílených daňových příjmech podílejí v souladu s procentuálními podíly stanovenými Přílohou č. 1 k zákonu takto:

Tabulka 3 – Procentní podíl krajů na vymezené části výnosu podle zákona o RUD

KRAJ	% podíl
Hlavní město Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990
Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207
Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135
Úhrn	100,000000

Graf 2: Celkové a daňové příjmy krajů v jednotlivých letech

Z Grafu 2 je zřejmé, že na růstu celkových příjmů krajů se významně podílejí i daňové příjmy. Mezi roky 2015 až 2023 daňové příjmy krajů vrostly o více než dvojnásobek. V roce 2020 došlo sice k meziročnímu poklesu daňových příjmů krajů, nicméně již v roce 2021 daňové příjmy krajů překonaly úroveň z roku 2019, tj. před pandemií onemocnění COVID-19. Z Grafu 2 je rovněž patrné, že celkové příjmy krajů v čase rostou, a to platilo i pro rok 2020, kdy byl výpadek daňových příjmů krajů sanován zejména transfery ze státního rozpočtu.

1.5 Identifikace dotčených subjektů

- kraje a hl. m. Praha
- státní rozpočet
- rozpočet Státního fondu dopravní infrastruktury

1.6 Popis cílového stavu

Cílem návrhu je zavést do praxe nový model RUD, který bude konsensem krajů ohledně kritérií a vah uplatněných v rámci přerozdělení sdílených daní mezi kraje a který bude zároveň konsensem mezi Ministerstvem financí a Asociací krajů ohledně rozsahu dodatečných zdrojů do RUD krajů.

Cílem návrhu je rovněž zavést do praxe model, který bude fungovat na obdobných principech jako RUD obcí:

- zákonné vymezení souhrnných podílů pro kraje na vybraných daních bude doplněno o zákonné vymezení postupu výpočtu dílčích daňových podílů na základě zákonem definovaných kritérií a jejich vah,
- na základě těchto parametrů (zapojením aktuálních vstupních dat) bude Ministerstvo financí každoročně k 1. září definovat dílčí podíly jednotlivých krajů prováděcí vyhláškou.

Nově bude výpočet dílčích daňových podílů jednotlivých krajů na sdílených daních stanoven ve vazbě na obecná kritéria a váhy, která odpovídají požadavku většiny krajů (návrh podpořilo 11 z celkového počtu 14 krajů, tj. 78 %). Prioritou krajů bylo, aby zvolená kritéria v maximální míře odpovídala největším výdajovým oblastem.

Předložený návrh respektuje konstrukci návrhu AKČR, neboť splňuje principiální požadavky, které Ministerstvo financí kladlo na nový RUD krajů, a to jednoduchost modelu RUD (několik kritérií vztahujících se ke klíčovým výdajovým oblastem financovaným kraji³), dostupnost relevantních datových zdrojů pro navržená kritéria a transparentnost matematických vztahů.

Navrhují se následující kritéria a jejich váha v propočtu (obdobně jako v případě RUD obcí bude váha v zákoně obsažena formou desetinného čísla):

- Počet obyvatel kraje	0,4
- Počet kilometrů silnic II. a III. třídy	0,2
- Rozloha kraje	0,13
- Podíl počtu obcí v kraji k rozloze území kraje (bez hl. m. Prahy)	0,08
- Vyrovnávací koeficient (kraje bez hl. m. Prahy) *)	0,07
- Počet výjezdových základů zdravotnické záchranné služby v kraji	0,06
- Počet dětí, žáků a studentů škol zřizovaných krajem	0,04
- Počet urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích	0,02

*) Jedná se o prvek, který částečně redukuje ztráty spojené s přechodem z dosavadního RUD na nový model. Toto kritérium je jediné, které shodnou výší všem krajům (vyjma hl. m. Prahy) přispívá na výkon působností.

K jednotlivým kritériím:

Počet obyvatel kraje představuje veličinu, která má přímou příčinnou souvislost s výdaji kraje. Z tohoto důvodu přísluší tomuto kritériu i nejvyšší váha v novém modelu RUD pro kraje. Kraje vykonávají ve své samostatné působnosti celou řadu činností. Není však technicky možné pro každou specifickou činnost zařadit do konstrukce nového modelu RUD krajů speciální kritérium, které by tuto oblast reprezentovalo. Proto je nutné pro tento účel využít ta kritéria, která mají obecný charakter, což platí i pro kritérium podíl počtu obcí v kraji k rozloze území kraje a samostatné kritérium rozloha kraje. Zároveň je třeba zmínit, že kritérium počtu obyvatel a rozloha se rovněž využívají v RUD pro obce. Analogicky se proto navrhuje zařadit do nového modelu RUD krajů i kritérium počtu dětí, žáků a studentů škol zřizovaných krajem.

Kraje rovněž převzaly v průběhu reformy veřejné správy do majetku silnice II. a III. tříd. Protože kraje tuto působnost považují jako jednu ze stěžejních, je do propočtu zařazeno kritérium počtu kilometrů silnic II. a III. třídy. Působnosti v oblasti zdravotnictví kraje rovněž vnímají jako ty, které by měly být v nové konstrukci zdůrazněny samostatnými kritérii. Např. kritérium počet urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích má představovat protiváhu vůči těm krajům, kde je tento typ urgentních příjmů součástí fakultních nemocnic, které zřizuje stát, od čehož se odvíjí i jejich financování.

Nejen zvolená kritéria, ale i příslušné váhy v propočtovém vzorci jsou výsledkem dohody dosažené na úrovni AKČR. Lze však konstatovat, že se jedná o takovou kombinaci, která by minimalizovala ztrátu na daňových příjmech jednotlivých krajů v důsledku přechodu na nový model RUD. Takový postup se v minulosti použil i při stanovení vah jednotlivých kritérií v RUD pro obce.

³ V některých oblastech kompetencí krajů však dosud převažuje financování státními dotacemi.

Specifický postup se uplatňuje pro hl. m. Prahu (v jejím případě bude uplatněno pouze kritérium počtu kilometrů silnic, kritérium rozlohy území, kritérium počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby, kritérium počtu urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích a kritérium počtu dětí, žáků a studentů krajského školství).

RUD krajů vzniklo převážně „překlopením“ na základě skutečných toků na kompetence předtím financované státem. Je-li aktuální dílčí daňový podíl hl. m. Prahy jako kraje zhruba třetinový v porovnání s populačně podobnými kraji, znamená to, že tehdejší překlápěné objemy ve prospěch hl. m. Prahy jako kraje byly zhruba třetinové. Tento fakt měl objektivní důvody. Především jde o to, že zatímco ostatní kraje teprve vznikaly a přecházely na ně kompetence a organizace z okresních úřadů, příp. resortů, hl. m. Praha již existovala (a stejně jako další 3 největší města⁴) a mnohé z těchto funkcí již vykonávala (v rámci působnosti okresů), což bylo při vzniku RUD obcí reflektováno právě v rámci RUD „obcí“ od roku 2001 (§ 4 zákona o RUD). Z uvedeného plyne, že **Praha dodnes profituje z nejvyššího přepočítacího koeficientu v rámci RUD pro obce.**

Z předchozích důvodů lze daňové příjmy „pro kraj“ v případě hl. m. Prahy považovat za nesrovnatelné, resp. pouze „zbytkové“ v porovnání s ostatními kraji. Proto ani navrhaný způsob řešení v novém modelu RUD pro kraje nemůže být zcela adekvátní ostatním krajům. **V souladu s návrhem modelu AKČR se v případě hl. m. Prahy navrhuje jen částečné zapojení některých kritérií.** Zároveň však na základě široké politické dohody dochází ke zmírnění takto vzniklého negativního efektu navržením dodatečného podílu pro hl. m. Prahu ve výši 0,1 % na sdílených daních.

Pro účely zpracování každoročních prováděcích vyhlášek budou využita především existující data, která spravují příslušné resorty, respektive správní úřady (Ministerstvo vnitra, respektive Digitální a informační agentura⁵, Český úřad zeměměřický a katastrální, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvo dopravy). Poskytování těchto dat Ministerstvu financí ve frekvenci jednou ročně představuje jen zcela bagatelní zvýšení administrativní zátěže.

V omezených případech, pro které neexistují oficiální datové zdroje, budou využívány údaje předkládané kraji a hl. m. Prahou přímo Ministerstvu financí. Konkrétně se jedná o údaje o počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby k 1. lednu běžného roku. Vzhledem k tomu, že kraje a hl. m. Praha uvedenými údaji již disponují, představuje pro ně jejich poskytování Ministerstvu financí ve frekvenci jednou ročně jen zcela bagatelní zvýšení administrativní zátěže.

1.7 Zhodnocení rizika

Nejvýznamnější riziko spojené s neřešením problému spočívá v tom, že bude přetrvávat tlak na změnu modelu RUD krajů včetně naplnění rizika podání ústavní stížnosti ze strany některých krajů.

Z hlediska předloženého návrhu nefiguruje žádné riziko konfliktu s právem EU, neboť nejde o problematiku, kterou by evropské právo upravovalo.

⁴ Brno, Ostrava a Plzeň

⁵ K aktuálnímu datu je registr obyvatel ve správě a majetku Ministerstva vnitra. Digitální a informační agentura je pouze provozovatel. V souvislosti s návrhem sněmovního tisku č. 648 týkající se novely zákona o ZR je navrhaný převod správcovství registru obyvatel z Ministerstva vnitra na Digitální a informační agenturu k 1. 10. 2024.

2. Návrh variant řešení

Vzhledem k tomu, že Ministerstvo financí z hlediska matematických parametrů nového modelu RUD krajů vychází z konsensu dosaženého mezi členy AKČR (viz část 1.5), níže uvedené varianty (kromě varianty 0) se navzájem liší jen v rozsahu zdrojů dodatečně alokovaných na úkor státního rozpočtu do RUD krajů (neliší se tedy podobou kritérií a vah pro přerozdělení daňových příjmů mezi kraje).

VARIANTA 0

Nulová varianta představuje variantu, kdy by nedošlo ke změně platné právní úpravy, resp. k žádné změně propočtového systému RUD pro kraje, kdy by byl také zachován nynější model RUD krajů, který neumožňuje aktualizovat podíly jednotlivých krajů a hl. m. Prahy na stanovené části výnosu sdílených daní.

VARIANTA 1 („minimalistická“)

Úprava konstrukce RUD krajů na základě konsensu krajů (viz část 1.5) v podobě, která umožní každoroční aktualizaci dílčích daňových podílů krajů ze sdílených daní vyhláškou Ministerstva financí, přičemž státní rozpočet by RUD krajů dodatečně podpořil **v rozsahu 4 mld. Kč** na úkor zrušení dotace ze SFDI pro kraje na financování silnic II. a III. třídy; prostředky v RUD krajů včetně těchto zdrojů by byly mezi kraje rozděleny podle nových parametrů navržených AKČR.

VARIANTA 2

Úprava konstrukce RUD krajů na základě konsensu krajů (viz část 1.5), v podobě, která umožní každoroční aktualizaci dílčích daňových podílů krajů ze sdílených daní vyhláškou Ministerstva financí, přičemž státní rozpočet by RUD krajů dodatečně podpořil postupně **o 11,2 mld. Kč v letech 2025 – 2027** (z toho 4 mld. Kč na úkor zrušení dotace ze SFDI na financování silnic II. a III. třídy); prostředky v RUD krajů včetně těchto zdrojů by byly mezi kraje rozděleny podle nových parametrů navržených AKČR.

VARIANTA 3 („maximalistická“)

Úprava konstrukce RUD krajů na základě konsensu krajů (viz část 1. 5) v podobě, která umožní každoroční aktualizaci dílčích daňových podílů krajů ze sdílených daní vyhláškou Ministerstva financí, přičemž státní rozpočet by RUD krajů dodatečně **navýšil o 17 mld. Kč** (z toho 4 mld. Kč na úkor rušené dotace ze SFDI pro kraje na financování silnic II. a III. třídy). Tento návrh by odpovídal představám některých krajů obsaženým v předložených návrzích novel RUD (zákonodárné iniciativy některých krajů) v roce 2023. Tyto novely však vzhledem k enormnímu dopadu na státní rozpočet Ministerstvo financí odmítlo, v nich obsažené dopady vůči státu jsou pro Ministerstvo financí zcela nepřijatelné, v dalším textu materiálu proto o této variantě již není pojednáváno.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Varianta 0 je bez dopadu na státní rozpočet, rozpočty krajů a hl. m. Prahu. Přijetí této varianty by znamenalo zakonzervování stávajícího kritizovaného stavu.

Varianta 1 by měla příznivý efekt v zakotvení požadovaných principů propočtu do RUD krajů (kritéria a váhy přímo v zákoně o RUD, každoroční aktualizace dílčích daňových podílů krajů vyhláškou Ministerstva financí). Za příznivý efekt by bylo možné považovat i snížení administrativy spojené se zrušením dotace krajům (4 mld. Kč) ze SFDI na úrovni příjemce i poskytovatele. Příznivým efektem je větší jistota krajů ohledně těchto zdrojů v jejich rozpočtech oproti nenárokové formě dosavadní dotace.

Varianta 2 vychází z varianty 1 s tím rozdílem, že RUD krajů by bylo navýšeno o 11,2 mld. Kč, což by znamenalo další posílení finanční autonomie krajů na úkor státního rozpočtu. Dalším rozdílem je, že hl. m. Praha v této variantě získává oddělený další podíl na sdílených daních. Konkrétně poplyne ve výchozím roce 2025 hl. m. Praze v rámci zvlášť vyčleněného podílu na sdílených daních cca 1,2 mld. Kč (nový § 3a), hl. m. Praha však bude participovat i na 6,0 mld. Kč v rámci nového kritériálního rozdělení příjmů podle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odst. 1 písm. g).

Přínosy z navrhované změny zákona o rozpočtovém určení daní pro jednotlivé kraje uvádí Příloha č. 2 k důvodové zprávě.

3.2 Náklady (Negativa)

VARIANTA 0

Negativem Varianty 0 (z pohledu krajů) je to, že se nezmění v dnešní době již zastaralá konstrukce RUD a že se nenavýší stávající alokace RUD krajů. Zároveň prostředky na silnice II. a III. třídy zůstanou i nadále součástí rozpočtu SFDI. Kraje o ně budou každoročně žádat, resp. budou po státu vyžadovat, aby i nadále tyto prostředky krajům poskytoval, a to i bez ohledu, že tyto zdroje mají povahu mimořádné a nenárokové dotace k posílení existujících příjmů krajů plynoucích jim z RUD. Zároveň bude na straně krajů přetrvávat nejistota ohledně zdrojů na opravy a rekonstrukce silnic II. a III. třídy, o které budou muset nadále žádat stát.

Negativem Varianty 0 (z pohledu státu) je především přetrvávající tlak krajů na změnu konstrukce stávajícího RUD a hrozba podání ústavních stížností ze strany některých krajů.

VARIANTA 1

Negativem Varianty 1 (z pohledu krajů) je především nízký rozsah dodatečných zdrojů ze státního rozpočtu. Kraje dlouhodobě deklarují nesouhlas s přerozdělením zdrojů uvnitř RUD (oč se některým krajům daňové příjmy zvýší, o to v úhrnu jiným krajům daňové příjmy klesnou). Již v roce 2023 kraje neakceptovaly nabízenou variantu s posílením o 4 mld. Kč do RUD (při stejném rozsahu rušené mimořádné nenárokové dotace ze SFDI pro kraje).

Negativem Varianty 1 (z pohledu státu) by zřejmě byl tlak krajů na dodatečné zdroje na úkor státu (zejména krajů, kterým by tato varianta přinesla pokles příjmů ze sdílených daní).

VARIANTA 2

Nevýhodou varianty 2 (z pohledu státu) je dopad na státní rozpočet v jednotlivých letech, který je však rozložen postupně do let 2025-2027. Značné posílení RUD krajů na úkor státu se navrhuje bez paralelního převodu konkrétních nových kompetencí

z úrovně státu na kraje, tj. fakticky jde o plošné posílení všech kompetencí vykonávaných kraji v přenesené a samostatné působnosti. Existuje proto riziko, že dojde k dezinterpretaci návrhu, který by mohl být kriticky označen za „částečný návrat daňových podílů pouze krajům⁶“, a který by v důsledku toho mohl být vnímán jako diskriminující pro obce. Případná takto účelová dezinterpretace by mohla vytvořit tlak na obdobné navýšení ve prospěch RUD obcí (obce dlouhodobě bagatelizují skutečnost, že RUD bylo v jejich prospěch na úkor daňových podílů státu posíleno již několikrát).

VARIANTA 1 a 2 (společné)

Z určitého pohledu je společným negativem variant 1 a 2 fakt, že novým kritériálním modelem zmizí kdysi dohledatelná přímá vazba mezi objemy daňových příjmů pro jednotlivé kraje a dílčími oblastmi, na jejichž krytí byly určeny (alokace do RUD krajů navýšená o příslušný rozsah zdrojů na úkor státního rozpočtu v závislosti na variantě 1 nebo 2 se mezi kraje nově rozdělí na základě několika kritérií, tj. zcela odlišným způsobem než dosud). Tato někdejší vazba nicméně nebyla závazná, a mnohde je již patrně překonaná, nejde tedy o závažné negativum.

3.3 Přínosy (Pozitiva)

VARIANTA 0

Varianta 0 nemá kromě nulového dopadu na státní rozpočet jiné specifické výhody.

VARIANTA 1

Pozitivem Varianty 1 (z pohledu krajů) je v souvislosti se zrušením dotace pro kraje na financování silnic II. a III. třídy (a navýšení RUD krajů o 4 mld. Kč) opuštění dotační administrativy na úrovni příjemce (bagatelní rozsah). Pozitivem této varianty je především přechod na nový kritériální model RUD požadovaný většinou krajů.

Pozitiva Varianty 1 (z pohledu státu) jsou v zásadě shodná s textem předešlého odstavce, tj. zejména opuštění příslušné dotační administrativy (bagatelní rozsah) a naplnění závazku nového kritériálního modelu RUD krajů.

VARIANTA 2

Pozitivem varianty 2 (z pohledu krajů) je to, že návrhem získají v rámci RUD prostředky, o jejichž použití budou moci rozhodovat v samostatné působnosti. Paralelně bude zrušena dotace poskytovaná každoročně krajům z rozpočtu SFDI na financování silnic II. a III. třídy. To v praxi znamená i snížení administrativní zátěže na straně krajů (byť bagatelní) a nejistoty spojené s nenárokovostí těchto zdrojů. Nový model RUD krajů zahrnuje požadovanou každoroční aktualizaci podílů krajů na stanovené části sdílených daní ve vazbě na příslušné propočtové parametry.

Výhodou Varianty 2 je rovněž to, že přináší již v roce 2025 ve srovnání s očekávanou skutečností plnění daňových příjmů za rok 2024 všem krajům (s výjimkou hl. m. Prahy) pozitivní efekt, byť v případě Moravskoslezského kraje spíše symbolický.

⁶ Zmírnění poklesu daňových podílů krajů, k němuž došlo zákonem č. 349/2023 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů

Výhodou varianty 2 (z pohledu státu) je to, že by již neměl přetrvávat tlak na změnu RUD ze strany krajů, pomine hrozba podání ústavních stížností. Zrušení dotace pro kraje na financování silnic II. a III. třídy přinese administrativní úsporu na SFDI.

VARIANTA 1 a 2 (společně)

Společné pozitivum variant 1 i 2 (zejména z pohledu uživatelů) spočívá v tom, že nový model několika obecných kritérií (a jejich vah) definovaných zákonem o RUD s každoroční aktualizací dílčích daňových podílů jednotlivých krajů (analogie RUD obcí), spolu s dodatečným navýšením zdrojů do RUD krajů na úkor státu, přinese požadovanou propočtovou konstrukci na principech analogických modelu RUD obcí.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Jednotlivé varianty jsou hodnoceny z hlediska míry naplnění klíčových cílů a vznikajících rizik takto:

Cíl, Riziko/ Varianta	Cíl – změna propočtu RUD (objektivní kritéria, aktualizace dat)	Cíl – zvýšení autonomie RUD krajů*	Cíl – souhlas krajů s novým RUD	Riziko – dodatečných dopadů na státní rozpočet (požadavky krajů a/nebo obcí**)	Celkem bodů pro jednotlivé varianty
Varianta 0	0	0	0	-2 (K)	-2
Varianta 1	2	1	1	-1 (K)	3
Varianta 2	2	2	2	-1 (O)	5

Vysvětlivky: „0“ NESPLŇUJE CÍL; „1“ PLNÍ CÍL OMEZENĚ; „2“ PLNÍ CÍL, resp. „0“ NEVYTVÁŘÍ RIZIKO; „-1“ VYTVÁŘÍ RIZIKO OMEZENĚ; „-2“ VYTVÁŘÍ SILNÉ RIZIKO

*) Ačkoli finanční dopady (dodatečné zdroje ze SR) ve variantách 1 a 2 jsou negativem z pohledu státního rozpočtu, hodnotíme je pouze z pohledu krajů, neboť vláda se v Programovém prohlášení zavázala k „navýšení alokace krajům“.

***) Označení rizika „-2 (K)“ odráží skutečnost, že v případě nulové varianty by bylo možné očekávat enormní tlak krajů na změnu RUD spolu s požadavkem na významný nárůst zdrojů do RUD na úkor státního rozpočtu. Označení „-1 (K)“ znázorňuje předpokládaný tlak krajů na dodatečné posílení RUD krajů ze státního rozpočtu v případě varianty 1; hodnocení „-1 (O)“ přiřazené variantě 2 reprezentuje riziko, že při nárůstu zdrojů do RUD krajů nelze vyloučit tlak obcí na úpravu RUD, ačkoli RUD obcí bylo v jejich prospěch na úkor daňových podílů státu posíleno již opakovaně.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Na základě provedeného hodnocení cílů a rizik jednotlivých variant, se navrhuje následující pořadí variant:

- Varianta 2** – aktualizace dílčích krajských podílů z RUD nastavením nových kritérií a jejich vah **provedená s posílením daňových příjmů krajů (včetně dílčího podílu pro hl. m. Prahu) na úkor daňových podílů státu postupně v letech 2025 – 2027 o 11,2 mld. Kč** (zároveň se ruší dotace pro kraje na financování silnic II. a III. třídy ze SFDI v rozsahu 4 mld. Kč),
- Varianta 1** – aktualizace dílčích krajských podílů z RUD nastavením nových kritérií a jejich vah pro přerozdělení RUD krajů **provedená s posílením daňových příjmů krajů na úkor daňových podílů státu postupně v letech 2025 – 2027 o 4 mld. Kč** (zároveň se ruší dotace na financování silnic II. a III. třídy ze SFDI v rozsahu 4 mld. Kč),

3. **Varianta 0** – ponechání současného stavu bez změny nenaplnuje závazek vlády v Programovém prohlášení.

Doporučujeme přijmout Variantu 2, protože naplňuje závazek vlády obsažený v jejím Programovém prohlášení. Tato varianta by znamenala **aktualizaci dílčích daňových podílů krajů na sdílených daních v podobě, která aplikuje dohodu většiny členů AKČR** ohledně kritérií, vah i legislativního řešení a zároveň tato nová podoba vyhovuje i představám Ministerstva financí ohledně **aktualizace** daňových podílů (každoročně vyhláškou Ministerstva financí), **jednoduchosti** nového modelu RUD (konstrukce na bázi několika málo kritérií vztahujících se ke klíčovým výdajovým oblastem kompetencí financovaných kraji z RUD), ohledně **dostupnosti** relevantních dat pro navržená kritéria a **transparentnosti** propočtu (srozumitelné vzorce). Varianta 2 zároveň přináší takové **navýšení daňových příjmů ve prospěch krajů, které je akceptovatelné jak převážnou většinou krajů, tak i vládou z hlediska konsolidace veřejných financí** (postupný nárůst daňových podílů krajů o 11,2 mld. Kč v letech 2025 až 2027, při současném zrušení dotace ze SFDI na silnice II. a III. třídy pro kraje v rozsahu 4 mld. Kč a zavedení dílčího podílu pro hl. m. Prahu). Varianta 2 také již v roce 2025 přináší všem krajům (s výjimkou hl. m. města Prahy) pozitivní efekt ve srovnání s očekávanou skutečností plnění daňových příjmů za rok 2024. Významné negativní důsledky pro hospodaření hl. m. Prahy se nicméně neočekávají, neboť hl. m. Praha dlouhodobě vykazuje obří přebytky hospodaření.

Je naopak velmi pravděpodobné, že při variantě 1 by přetrvával nesouhlas krajů, neboť již v roce 2023 kraje odmítly nabízenou možnost novelizace RUD krajů při navýšení alokace o 4 mld. Kč (a současném zrušení dotace ze SFDI na silnice II. a III. třídy pro kraje v rozsahu 4 mld. Kč). Ministerstvo financí bylo ochotno navrhnout model RUD s konsensem dosaženými propočtovými veličinami, kraje však citovanou finanční podporu považovaly za nedostatečnou, a návrh odmítly. Některé z krajů nadto předložily cestou zákonodárné iniciativy vlastní návrhy novely RUD krajů s dopadem do státního rozpočtu 17 mld. Kč (z toho zrušení dotace pro kraje na silnice II. a III. třídy ze SFDI v rozsahu 4 mld. Kč). Je patrné, že rozsah dodatečných zdrojů ze státního rozpočtu do RUD je přinejmenším pro některé kraje ještě zásadnějším parametrem než nová propočtová konstrukce RUD krajů.

Varianta 0 (=současný stav) nenaplnuje žádný z uvedených cílů, je tudíž nevhodná.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Odpovědnými orgány za implementaci navržené právní úpravy jsou Ministerstvo financí, resp. územní finanční orgány, které realizují převody daňových příjmů. Protože praxe vydávání prováděcí vyhlášky pro stanovení příslušných podílů obcí na stanovené části sdílených daních je využívána přes 20 let, nepředstavuje zavedení analogické právní úpravy i pro kraje významné zvýšení pracnosti na straně Ministerstva financí a orgánů finanční správy.

6. Přezkum účinnosti regulace

Podstatou změny je úprava konstrukce RUD krajů a postupné navýšení alokace v RUD krajů v letech 2025 – 2027. Komplexně bude možné skutečný přínos z navržené úpravy zákona o RUD vyhodnotit až po skončení roku 2027. Dílčí představu o efektech novely RUD poskytnou i údaje o daňových příjmech v jednotlivých letech. Pro přezkum budou využity standartní ukazatele, které jsou

využívány pro hodnocení finanční situace územních samosprávných celků (např. vývoj provozního salda, investiční aktivita krajů, vývoj jejich zadluženosti atd.).

7. Konzultace a zdroje dat

Zpracování navrhované právní úpravy předcházela setkání zástupců vlády se zástupci krajů ČR.

Zdrojem dat o odhadech daňových příjmů je daňová predikce zpracovaná Ministerstvem financí (duben 2024).

Dále byly využity následující zdroje dat:

Data Ministerstva dopravy o počtu kilometrů silnic II. a III. třídy k 1. 1. 2024, data Českého úřadu zeměměřického a katastrálního o rozloze území krajů k 1. 1. 2024, data o počtech obcí k 1. 1. 2024 ze základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí, data krajů o počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby k 1. 1. 2024, data Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy o počtech dětí, žáků a studentů k 30. 9. 2023, data o počtech obyvatel ze základního registru obyvatel k 1. 1. 2024, údaje Ministerstva zdravotnictví o počtu urgentních příjmů typu I. v krajských nemocnicích k 1. 1. 2024.

8. Kontakt na zpracovatele RIA

Jméno a příjmení, útvar: Ing. Miroslav Matej, Ph.D.

Telefon: 257 04 2800, e-mail: miroslav.matej@mfcz.cz

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní pro rok 2024 (bez SFDI, poplatků a pokut) Daň z hazardu (z. č. 187/2016 Sb.)

DPH (celostátní výnos)	9,76 % - kraje ¹⁾	Daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi a kraji)	9,76 % - kraje ¹⁾	Daň z příjmů právnických osob z daně placené obcemi a kraji	100% - daně placené kraji	Daň z nemovitých věcí	
	24,92 % – obce ²⁾		24,92 % – obce ²⁾		100% - daně placené obcí		
	65,32 % - SR ⁵⁾		65,32 % - SR ⁵⁾				
Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou (celostátní výnos)	9,76 % - kraje ¹⁾	Daň z příjmů fyzických osob z příznání (celostátní výnos)	9,76 % - kraje ¹⁾	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (celostátní výnos)	9,76 % - kraje ¹⁾	¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní ²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě (viz prováděcí vyhláška k RUD): 1. výměry katastrálních území obce (3 %) 2. počtu dětí MŠ a žáků ZŠ navštěvujících školu zřízenou obcí (9 %) 3. prostého počtu obyvatel v obci (10 %) 4. násobků postupných přechodů (78 %)	
	24,92 % – obce ²⁾		24,92 % – obce ²⁾		24,92 % – obce ²⁾		1,5% – obce ³⁾
	65,32 % - SR ⁵⁾		65,32 % - SR ⁵⁾		63,82 % - SR ⁵⁾		
Daň z hazardu (z. č. 187/2016 Sb.)	Technické hry §7 odst. 1	22,5 % – obce ²⁾	Internetové hry a hazardní hry provozované bez potřebného základního povolení nebo ohlášení §7 odst. 4	100 % - SR ⁵⁾	35 % - SR ⁵⁾		
		22,5 % – obce ⁶⁾					
		55 % - SR ⁵⁾					
	Ostatní hry §7 odst. 5	65 % – obce ²⁾	Ostatní hry §7 odst. 5	35 % - SR ⁵⁾			
					³⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v dané obci. ⁴⁾ Výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je obec, na jejímž území se nemovitost nachází. ⁵⁾ Příjmy státního rozpočtu		
					⁶⁾ Procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) plynoucího ve zdaňovacím období, činí součet 1. součtu herních pozic jednotlivých povolených koncových zařízení uvedených v povolení k umístění herního prostoru, které jsou povoleny na území dané obce k prvnímu dni bezprostředně předcházejícího zdaňovacího období, k 2. celkovému součtu herních pozic jednotlivých povolených koncových zařízení uvedených v povolení k umístění herního prostoru, které jsou povoleny k prvnímu dni bezprostředně předcházejícího zdaňovacího období.		

Daňové příjmy krajů v letech 2025 - 2027 dle nového RUD krajů (meziroční srovnání)

	Kraj	Stávající legislativa				RUD krajů s navýšením v letech 2025-2027				Meziroční rozdíl		
		Objem 2024	Objem 2025	Objem 2026	Objem 2027	Objem 2024	Objem 2025	Objem 2026	Objem 2027	Rozdíl 2025-2024	Rozdíl 2026-2025	Rozdíl 2027-2026
CZ010	Hlavní město Praha	3 572 093	3 661 237	3 807 686	3 944 584	3 572 093	1 248 985	1 320 105	1 388 334	-2 323 109	71 120	68 230
CZ020	Středočeský kraj	15 454 777	15 840 458	16 474 076	17 066 371	15 454 777	17 306 890	18 292 381	19 237 824	1 852 113	985 491	945 442
CZ031	Jihočeský kraj	9 657 280	9 898 281	10 294 212	10 664 322	9 657 280	10 657 419	11 264 276	11 846 470	1 000 140	606 856	582 195
CZ032	Plzeňský kraj	8 133 059	8 336 023	8 669 464	8 981 159	8 133 059	9 098 117	9 616 183	10 113 196	965 058	518 066	497 013
CZ041	Karlovarský kraj	4 233 295	4 338 939	4 512 496	4 674 735	4 233 295	4 868 214	5 145 421	5 411 362	634 920	277 207	265 941
CZ042	Ústecký kraj	9 248 087	9 478 877	9 858 032	10 212 460	9 248 087	9 528 385	10 070 952	10 591 469	280 298	542 567	520 518
CZ051	Liberecký kraj	5 252 314	5 383 388	5 598 724	5 800 015	5 252 314	6 066 531	6 411 973	6 743 376	814 217	345 441	331 403
CZ052	Královéhradecký kraj	7 228 185	7 408 568	7 704 911	7 981 927	7 228 185	7 616 483	8 050 182	8 466 256	388 298	433 699	416 074
CZ053	Pardubický kraj	6 232 898	6 388 443	6 643 981	6 882 853	6 232 898	7 714 262	8 153 528	8 574 944	1 481 363	439 267	421 415
CZ063	Kraj Vysočina	8 233 898	8 439 379	8 776 954	9 092 513	8 233 898	8 855 123	9 359 352	9 843 091	621 225	504 230	483 739
CZ064	Jihomoravský kraj	10 688 234	10 954 963	11 393 162	11 802 782	10 688 234	12 264 728	12 963 108	13 633 106	1 576 494	698 380	669 999
CZ071	Olomoucký kraj	7 575 413	7 764 461	8 075 039	8 365 362	7 575 413	7 878 599	8 327 223	8 757 616	303 186	448 624	430 393
CZ072	Zlínský kraj	5 892 186	6 039 228	6 280 798	6 506 612	5 892 186	6 942 227	7 337 532	7 716 773	1 050 041	395 305	379 241
CZ080	Moravskoslezský kraj	10 798 279	11 067 755	11 510 465	11 924 303	10 798 279	10 954 037	11 577 784	12 176 182	155 758	623 746	598 398
	Celkem ČR	112 200 000	115 000 000	119 600 000	123 900 000	112 200 000	121 000 000	127 890 000	134 500 000	8 800 000	6 890 000	6 610 000

Hlavní město Praha

Podíl dle krajů (novela)	3 572 093	1 248 985	1 320 105	1 388 334	-2 323 109	71 120	68 230
jen Praha (0,1%)	0	1 220 000	1 260 000	1 310 000	1 220 000	40 000	50 000
Celkem	3 572 093	2 468 985	2 580 105	2 698 334	-1 103 109	111 120	118 230

Daňové příjmy krajů v letech 2025 - 2027 dle nového RUD krajů (srovnání v daném roce-stávající RUD x nový RUD)

	Kraj	Stávající legislativa				RUD krajů s navýšením v letech 2025-2027				Rozdíl		
		Objem 2024	Objem 2025	Objem 2026	Objem 2027	Objem 2024	Objem 2025	Objem 2026	Objem 2027	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
CZ010	Hlavní město Praha	3 572 093	3 661 237	3 807 686	3 944 584	3 572 093	1 248 985	1 320 105	1 388 334	-2 412 252	-2 487 581	-2 556 250
CZ020	Středočeský kraj	15 454 777	15 840 458	16 474 076	17 066 371	15 454 777	17 306 890	18 292 381	19 237 824	1 466 432	1 818 305	2 171 452
CZ031	Jihočeský kraj	9 657 280	9 898 281	10 294 212	10 664 322	9 657 280	10 657 419	11 264 276	11 846 470	759 138	970 063	1 182 148
CZ032	Plzeňský kraj	8 133 059	8 336 023	8 669 464	8 981 159	8 133 059	9 098 117	9 616 183	10 113 196	762 094	946 719	1 132 037
CZ041	Karlovarský kraj	4 233 295	4 338 939	4 512 496	4 674 735	4 233 295	4 868 214	5 145 421	5 411 362	529 276	632 925	736 628
CZ042	Ústecký kraj	9 248 087	9 478 877	9 858 032	10 212 460	9 248 087	9 528 385	10 070 952	10 591 469	49 508	212 920	379 010
CZ051	Liberecký kraj	5 252 314	5 383 388	5 598 724	5 800 015	5 252 314	6 066 531	6 411 973	6 743 376	683 143	813 249	943 360
CZ052	Královéhradecký kraj	7 228 185	7 408 568	7 704 911	7 981 927	7 228 185	7 616 483	8 050 182	8 466 256	207 915	345 271	484 329
CZ053	Pardubický kraj	6 232 898	6 388 443	6 643 981	6 882 853	6 232 898	7 714 262	8 153 528	8 574 944	1 325 819	1 509 547	1 692 091
CZ063	Kraj Vysočina	8 233 898	8 439 379	8 776 954	9 092 513	8 233 898	8 855 123	9 359 352	9 843 091	415 744	582 399	750 578
CZ064	Jihomoravský kraj	10 688 234	10 954 963	11 393 162	11 802 782	10 688 234	12 264 728	12 963 108	13 633 106	1 309 764	1 569 946	1 830 324
CZ071	Olomoucký kraj	7 575 413	7 764 461	8 075 039	8 365 362	7 575 413	7 878 599	8 327 223	8 757 616	114 138	252 184	392 253
CZ072	Zlínský kraj	5 892 186	6 039 228	6 280 798	6 506 612	5 892 186	6 942 227	7 337 532	7 716 773	902 999	1 056 735	1 210 161
CZ080	Moravskoslezský kraj	10 798 279	11 067 755	11 510 465	11 924 303	10 798 279	10 954 037	11 577 784	12 176 182	-113 718	67 318	251 879
Celkem ČR		112 200 000	115 000 000	119 600 000	123 900 000	112 200 000	121 000 000	127 890 000	134 500 000	6 000 000	8 290 000	10 600 000

Hlavní město Praha

Podíl dle krajů (novela)	3 572 093	3 661 237	3 807 686	3 944 584	3 572 093	1 248 985	1 320 105	1 388 334	-2 412 252	-2 487 581	-2 556 250
jen Praha (0,1%)					0	1 220 000	1 260 000	1 310 000	1 220 000	1 260 000	1 310 000
Celkem	3 572 093	3 661 237	3 807 686	3 944 584	3 572 093	2 468 985	2 580 105	2 698 334	-1 192 252	-1 227 581	-1 246 250

Dopady na daňové příjmy obcí z důvodu změny zdroje dat o počtu obyvatel z ČSÚ na ROB v roce 2025.

Počet obyvatel			Počet obyvatel			Počet obcí			Výnos SD (tis. Kč)			Ztráty (zatříděno dle ČSÚ)				
OD	DO	SK	ČSÚ k 1.1.2023	ROB k 1.1.2024	Rozdíl	ČSÚ	ROB	Rozdíl	ČSÚ	ROB	Rozdíl	Celkové ztráty		Ztráta vyšší než 10% výnosu SD		
												Počet obcí	Výše ztráty (tis. Kč)	Výběr obcí*	Počet obcí	Výše ztráty (tis. Kč)
1	99	A	27 469	26 257	-1 212	386	368	-18	607 152	560 186	-46 965	282	-17 030	130	9	-1 431
100	199	B	142 833	139 363	-3 470	969	946	-23	2 934 206	2 729 879	-204 327	779	-83 743	459	8	-3 570
200	499	C	658 332	656 502	-1 830	1 995	1 986	-9	13 052 890	12 431 262	-621 629	1 725	-353 449	1 277	8	-6 789
500	999	D	980 630	985 301	4 671	1 382	1 389	7	19 695 650	18 838 967	-856 683	1 272	-502 280	1 077	3	-5 033
1 000	1 999	E	1 107 207	1 127 981	20 774	795	813	18	22 511 772	21 884 208	-627 564	744	-540 511	679	0	0
2 000	4 999	F	1 342 457	1 404 823	62 366	448	468	20	27 383 774	27 301 105	-82 668	419	-597 008	412	0	0
5 000	9 999	G	1 009 180	1 012 620	3 440	148	148	0	20 725 348	19 799 741	-925 607	136	-438 351	136	0	0
10 000	19 999	H	947 318	970 747	23 429	68	70	2	19 255 553	18 781 808	-473 745	62	-339 153	62	0	0
20 000	49 999	I	1 270 692	1 328 660	57 968	44	46	2	25 922 236	25 759 640	-162 596	38	-367 146	38	0	0
50 000	99 999	J	914 026	904 371	-9 655	13	13	0	19 606 057	18 386 234	-1 219 823	10	-219 476	10	0	0
100 000	149 999	K	209 214	317 511	108 297	2	3	1	4 566 023	6 585 461	2 019 438	2	-57 148	2	0	0
150 000	a více	L	2 218 171	2 403 935	185 764	4	4	0	117 939 339	121 141 509	3 202 170	1	-67 255	1	0	0
CELKEM ČR			10 827 529	11 278 071	450 542	6 254	6 254	0	294 200 000	294 200 000	0	5 470	-3 582 550	4 283	28	-16 823

Pozn.:

SD – sdílené daně

ROB – Registr obyvatel

* Počet obcí, u kterých dojde ke ztrátě i přes navýšení počtu obyvatel z titulu změny zdroje dat.

** Modelový propočten byl proveden na posledních dostupných datech o počtu obyvatel obcí v době zpracování materiálu.

Platné znění částí zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), s vyznačením navrhovaných změn a doplnění k 1. lednu 2025

s vyznačením navrhovaných změn a doplnění k 1. lednu 2026

s vyznačením navrhovaných změn a doplnění k 1. lednu 2027

§3

Daňové příjmy rozpočtů krajů

- (1) Daňové příjmy rozpočtů jednotlivých krajů tvoří
- a) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - b) podíl na ~~9,76~~ **9,95** % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
 - c) podíl na ~~9,76~~ **9,95** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - d) podíl na ~~9,76~~ **9,95** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - e) podíl na ~~9,76~~ **9,95** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
 1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
 2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
 - f) podíl na ~~9,76~~ **9,95** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu a) a v § 4 odst. 1 písm. g),
 - g) podíl na ~~9,76~~ **9,95** % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.

~~(2) Každý kraj se na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. g) podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 k tomuto zákonu.~~

(2) Kraj se na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. g) podílí procentem, které se vypočte jako součet

- a) poměru počtu kilometrů silnic II. a III. třídy v kraji k počtu kilometrů silnic II. a III. třídy za všechny kraje, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,2,
- b) poměru rozlohy území kraje k rozloze území státu, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,13,
- c) poměru počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby kraje k počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby všech krajů, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,06,
- d) poměru počtu dětí, žáků a studentů navštěvujících školu zřizovanou krajem k počtu těchto dětí, žáků a studentů za všechny kraje, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,04, přičemž do počtu dětí, žáků a studentů se nezapočítávají individuálně vzdělávané děti, individuálně vzdělávaní žáci, žáci plnící povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, v zahraniční škole uskutečňující na

- území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky, a v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol,
- e) poměru počtu urgentních příjmů typu I v nemocnicích kraje k počtu urgentních příjmů typu I v nemocnicích všech krajů, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,02,
 - f) poměru počtu obyvatel kraje k počtu obyvatel všech krajů s výjimkou hlavního města Prahy, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,4,
 - g) poměru podílu počtu obcí v kraji k rozloze území kraje k součtu těchto podílů za všechny kraje s výjimkou hlavního města Prahy, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,08 a
 - h) jedné třináctiny vyjádřené v procentech a násobené koeficientem 0,07.

~~(3) Součástí daňového příjmu podle odstavce 1 písm. a) není úhrada rozdílu mezi daní vyměřenou nebo dodatečně vyměřenou kraji správcem daně a daní krajem přiznanou nebo dodatečně přiznanou ani příslušenství daně.4a)~~

(3) V případě hlavního města Prahy se pro účely výpočtu procenta podle odstavce 2 použije ustanovení odstavce 2 písm. a) až e) obdobně.

(4) Při stanovení počtu kilometrů silnic II. a III. třídy v kraji se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů Ministerstva dopravy o počtu kilometrů silnic II. a III. třídy k 1. lednu běžného roku.

(5) Při stanovení rozlohy území kraje a rozlohy území státu se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 1. lednu běžného roku. Rozloha území kraje a rozloha území státu se určí jako obsah polygonu vymezeného hranicemi příslušného územního prvku evidovanými v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí.

(6) Při stanovení počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby provozovaných podle zákona o zdravotnické záchranné službě se pro účely propočtu podle odstavce 2 vychází ze stavu k 1. lednu běžného roku. Údaje o počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby předkládají kraje a hlavní město Praha Ministerstvu financí do 31. května běžného roku.

(7) Při stanovení počtu dětí, žáků a studentů se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z dokumentace škol vedené podle školského zákona, a to ze stavu k 30. září roku, který bezprostředně předchází běžnému roku. V případě vyšších odborných škol se vychází ze stavu k 31. říjnu roku, který bezprostředně předchází běžnému roku. Do počtu dětí, žáků a studentů se u hlavního města Prahy nezahrnují údaje o počtu dětí účastnících se předškolního vzdělávání a počtu žáků plnících povinnou školní docházku.

(8) Pro účely propočtu podle odstavce 2 se počtem dětí, žáků a studentů rozumí počet dětí, žáků a studentů v mateřských školách, základních školách, středních školách a vyšších odborných školách a konzervatořích.

(9) Při stanovení počtu obyvatel kraje se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů uvedených v základním registru obyvatel k 1. lednu běžného roku.

(10) Při stanovení počtu obcí v kraji se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů uvedených v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí 1. lednu běžného roku.

(11) Při stanovení počtu urgentních příjmů typu I v nemocnicích kraje podle zákona o zdravotních službách se pro účely propočtů podle odstavce 2 vychází z údajů Ministerstva zdravotnictví k 1. lednu běžného roku.

(12) Součástí daňového příjmu podle odstavce 1 písm. a) není úhrada rozdílu mezi daní vyměřenou nebo dodatečně vyměřenou kraji správcem daně a daní krajem přiznanou nebo dodatečně přiznanou ani příslušenství daně.

(13) Ministerstvo financí stanoví vyhláškou vydanou na základě údajů zpracovaných Digitální a informační agenturou, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem zdravotnictví, kraji a hlavním městem Prahou vždy s účinností od 1. září běžného roku procento, kterým se jednotlivé kraje podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. g).

§ 3a

Další daňové příjmy rozpočtu hlavního města Prahy

- (1) Daňové příjmy rozpočtu hlavního města Prahy dále tvoří
- a) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
 - b) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - c) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - d) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
 1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
 2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
 - e) podíl ve výši 0,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v § 3 odst. 1 písm. a) a v § 4 odst. 1 písm. g),
 - f) podíl ve výši 0,1 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.

§ 3

Daňové příjmy rozpočtů krajů

(1) Daňové příjmy rozpočtů jednotlivých krajů tvoří

- a) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- b) podíl na ~~9,95~~ **10,11** % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na ~~9,95~~ **10,11** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- d) podíl na ~~9,95~~ **10,11** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na ~~9,95~~ **10,11** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
 1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
 2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
- f) podíl na ~~9,95~~ **10,11** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu a) a v § 4 odst. 1 písm. g),
- g) podíl na ~~9,95~~ **10,11** % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.

§ 3

Daňové příjmy rozpočtů krajů

(1) Daňové příjmy rozpočtů jednotlivých krajů tvoří

- a) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- b) podíl na ~~10,11~~ **10,26** % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na ~~10,11~~ **10,26** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- d) podíl na ~~10,11~~ **10,26** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na ~~10,11~~ **10,26** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
 1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
 2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
- f) podíl na ~~10,11~~ **10,26** % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu a) a v § 4 odst. 1 písm. g),
- g) podíl na ~~10,11~~ **10,26** % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.

§4

Daňové příjmy rozpočtů obcí

(1) Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří

- a) výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- d) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
 1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
 2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
- f) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu g) a v § 3 odst. 1 písm. a),
- g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- i) i) podíl na 24,16 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.

(2) Procento, kterým se obce s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna (dále jen "ostatní obce") podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i), se vypočte jako součet

- a) poměru započtené výměry katastrálních území obce (odstavec 7) k celkově započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
- b) poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,
- c) poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,09, přičemž do počtu dětí a žáků se nezapočítávají individuálně vzdělávané děti, **individuálně vzdělávání žáci**, žáci plnící povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, v zahraniční škole uskutečňující na území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky, a v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol,
- d) poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,78 a dále násobeného celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b)

až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i) podílejí ostatní obce, toto celkové procento se vypočte způsobem uvedeným v odstavci 4.

(3) Koeficienty postupných přechodů a násobky postupných přechodů [odstavec 2 písm. d)] jsou uvedeny v příloze č. **2 1** k tomuto zákonu.

(4) Celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i), se stanoví pomocí zlomku, v jehož čitateli se uvede násobek přepočítacího koeficientu pro ostatní obce uvedený v příloze č. **3-2** k tomuto zákonu a celkového počtu obyvatel ostatních obcí, a ve jmenovateli součet násobků příslušných přepočítacích koeficientů uvedených v příloze č. **3-2** k tomuto zákonu a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce.

(5) Procento, kterým se hlavní město Praha, Plzeň, Ostrava a Brno podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i), se vypočte jako součet

- a) poměru započtené výměry katastrálních území obce (odstavec 7) k celkově započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
- b) poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,
- c) poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,09, přičemž do počtu dětí a žáků se nezapočítávají individuálně vzdělávané děti, **individuálně vzdělávaní žáci**, žáci plnící povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, v zahraniční škole uskutečňující na území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky, a v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol,
- d) poměru násobku příslušného přepočítacího koeficientu uvedeného v příloze č. **3-2** k tomuto zákonu a připadajícího na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu nebo Brno a počtu obyvatel hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy nebo Brna k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů uvedených v příloze č. **3-2** k tomuto zákonu a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,78.

~~(6) Při stanovení počtu obyvatel obce pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 a odstavce 7 se vychází ze stavu k 1. lednu běžného roku uvedeného v bilanci obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu běžného roku.~~

(6) Při stanovení počtu obyvatel obce se pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 a odstavce 7 vychází z údajů uvedených v základním registru obyvatel k 1. lednu běžného roku.

(7) Započtenou výměrou katastrálních území obce pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 se rozumí výměra, která vychází z údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 1. lednu běžného roku, maximálně však výměra 10 ha na každého obyvatele obce.

(8) Při stanovení počtu dětí a žáků se pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 vychází z dokumentace škol vedené podle školského zákona, a to ze stavu k 30. září roku, který bezprostředně předchází běžnému roku.

(9) Pro účely propočtu podle odstavců 2 až 5 se počtem dětí rozumí počet dětí účastnících se předškolního vzdělávání a počtem žáků se rozumí počet žáků plnících povinnou školní docházku.

(10) Součástí daňového příjmu podle odstavce 1 písm. g) není úhrada rozdílu mezi daní vyměřenou nebo dodatečně vyměřenou obcí správcem daně a daní obcí přiznanou nebo dodatečně přiznanou ani příslušenství daně.

(11) Ministerstvo financí stanoví vyhláškou vydanou na základě údajů zpracovaných ~~Českým statistickým úřadem~~ **Digitální a informační agenturou**, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, vždy s účinností od 1. září běžného roku

- a) celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i),
- b) procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i),
- c) procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. h), stanovené v závislosti na poměru počtu zaměstnanců v obci, vykázanému v příloze k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti, k celkovému počtu zaměstnanců takto vykázaných v České republice, a to podle stavu k 1. prosinci bezprostředně předcházejícího kalendářního roku.

§ 6

Převod daňových příjmů

(4) V období od počátku rozpočtového roku do nabytí účinnosti vyhlášky podle § 3 odst. 13 a § 4 odst. 11 pro tento rozpočtový rok se při převodu použijí procenta stanovená platnou vyhláškou. Celkové částky převedené příjemcům v uvedeném období se zúčtují s následujícími převody daňových příjmů.

Příloha 1

~~Procenta, kterými se jednotlivé kraje podílejí na části celostátního hrubého výnosu daně podle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odstavce 1 písm. g)~~

Kraj	Procento
Hlavní město Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990
Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207

Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135
Úhrn	100,000000

Příloha 2-1

Obce s počtem obyvatel od - do	Koeficient postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 - 50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51 - 2 000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel Obce přesahujících 50
2 001 - 30 000	1,1523	2 136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2 000
30 001 - a více	1,3663	34 400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000

Příloha 3-2

Přepočítací koeficient

Hlavní město Praha	4,0641
Plzeň	2,2961
Ostrava	2,2961
Brno	2,2961
Ostatní obce	1,0000

N á v r h
VYHLÁŠKA
ze dne 2024

**o procentním podílu jednotlivých krajů na částech
celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů**

Ministerstvo financí stanoví podle Čl. II odst. 4 zákona č. XXX/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní):

§ 1

Procento, kterým se jednotlivé kraje podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. g) zákona o rozpočtovém určení daní, se stanoví v Příloze č. 1 k této vyhlášce.

§ 2

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2025.

Ministr financí:

Ing. Stanjura v. r.

Příloha č. 1

Procentní podíl jednotlivých krajů na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů

Kraj	Počet km silnic II. a III. tříd v kraji k 1.1.202x (km) ¹⁾	Rozloha území kraje k 1.1.202x (m ²)	Počet výjezdových základen zdravotnické záchranné služby v kraji k 1.1.202x	Počet dětí, žáků a studentů navštěvujících školu zřizovanou krajem k 30.9.202x (VOŠ k 31.10.202x)	Počet obyvatel v kraji k 1.1.202x	Počet obcí v kraji k 1.1.202x	Počet urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích k 1.1.202x	Procentní podíl kraje na částech výnosu daní podle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a písm. g) zákona
Hlavní město Praha								
Středočeský								
Jihočeský								
Plzeňský								
Karlovarský								
Ústecký								
Liberecký								
Královéhradecký								
Pardubický								
Vysočina								
Jihomoravský								
Olomoucký								
Zlínský								
Moravskoslezský								
Úhrn za kraje								100,000000

Odůvodnění

Obecná část

V souladu se zmocněním daným v Čl. II odst. 4 zákona č. XXX/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), je Ministerstvo financí povinno vydat k 1. září vyhlášku, která stanoví procenta podílů jednotlivých krajů na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Vzhledem k tomu, že s účinností od 1. 1. 2025 nabývá účinnosti nový model rozpočtového určení daní krajů postavený na zcela nových principech, vydává se na základě zmocnění dané zákonem č. XXX/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (viz přechodná ustanovení) mimořádná vyhláška, která nabude účinnosti dnem 1. ledna 2025.

Procentní podíly krajů na zákonem dané části celostátního hrubého výnosu daní podle § 3 odst. 1 písm. b) až g) jsou propočteny na základě dat o počtu obcí podle údajů základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí k 1. lednu 2024, na základě dat Digitální a informační agentury o počtech obyvatel ze základního registru obyvatel k 1. 1. 2024, dle rozlohy území kraje podle údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 1. lednu 2024, na základě dat o počtu dětí, žáků a studentů podle údajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k 30. září 2023, v případě vyšších odborných škol podle stavu k 31. říjnu 2023, počtu kilometrů silnic II. a III. třídy podle údajů Ministerstva dopravy dle stavu k 1. lednu 2024, počtu výjezdových základen zdravotnické záchranné služby provozovaných podle zákona o zdravotnické záchranné podle údajů předkládaných kraji podle stavu k 1. lednu 2024 a počtu urgentních příjmů typu I v krajských nemocnicích dle stavu k 1. lednu 2024.

Již při zpracování návrhu zákona, včetně pozdějších novel, kterým se provádí tato vyhláška, bylo konstatováno, že zákonem upravovaná oblast není ani v rámci Evropské unie upravována jednotně. Zákon ani vyhláška nejsou s právem Evropské unie v rozporu. Předložený návrh není předmětem úpravy práva EU. Mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, se na danou oblast nevztahují.

Navrhovaná vyhláška nebude mít finanční dopad na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, nebude mít sociální dopady ani dopady na životní prostředí.

V souvislosti s touto vyhláškou nevznikají žádná korupční rizika, neboť vyhláška je pouze technického charakteru (propočítává procentní podílů jednotlivých krajů na základě aktualizovaných dat) nemající žádný dopad na věcnou stránku právního předpisu. Vyhláška nemá dopad ve vztahu k zákazům diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen, nemá negativní dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů či dopady na bezpečnost a obranu státu.

Na tuto vyhlášku nebyly uplatňovány Obecné zásady pro hodnocení dopadu regulace, neboť vyhláška je pouze technického charakteru nemající žádný dopad na věcnou stránku právního předpisu. Vyhláška na základě metodiky uvedené v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, pouze propočítává procentní podíly každého kraje na výnosech určených daní.

Zvláštní část

K § 1:

- (2) Kraj se na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. g) podílí procentem, které se vypočte jako součet
- a) poměru počtu kilometrů silnic II. a III. v kraji k počtu kilometrů silnic II. a III. třídy za všechny kraje, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,2,
 - b) poměru rozlohy území kraje k rozloze území státu, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,13,
 - c) poměru počtu výjezdových základů zdravotnické záchranné služby kraje k počtu výjezdových základů zdravotnické záchranné služby všech krajů, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,06,
 - d) poměru počtu dětí, žáků a studentů navštěvujících školu zřizovanou krajem k počtu těchto dětí, žáků a studentů za všechny kraje, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,04, přičemž do počtu dětí, žáků a studentů se nezapočítávají individuálně vzdělávané děti, individuálně vzdělávaní žáci, žáci plnící povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, v zahraniční škole uskutečňující na území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky, a v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol,
 - e) poměru počtu urgentních příjmů typu I v nemocnicích kraje k počtu urgentních příjmů typu I v nemocnicích všech krajů, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,02,
 - f) poměru počtu obyvatel kraje k počtu obyvatel všech krajů s výjimkou hlavního města Prahy, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,4,
 - g) poměru podílu počtu obcí v kraji k rozloze území kraje k součtu těchto podílů za všechny kraje s výjimkou hlavního města Prahy, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,08 a
 - h) jedné třináctiny vyjádřené v procentech a násobené koeficientem 0,07.

V případě hlavního města Prahy se pro účely výpočtu procenta podle odstavce 2 použije ustanovení odstavce 2 písm. a) až e) obdobně.

Datové zdroje jsou definovány v § 3 odst. 4 až 12 (například § 3 odst. 9 určuje jako zdroj údajů o počtu obyvatel kraje data uvedená v základním registru obyvatel vedeného podle zákona o základních registrech k 1. lednu běžného roku).

K § 2:

Účinnost vyhlášky od 1. ledna 2025 vychází z ustanovení Čl. II odst. 4 zákona č. XXX/2024, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).